

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
4. APRIL
1991

Letnik XLV.
Štev. 15. (2597)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
din. 20

P. b. b.

Nova privlačnost

Občina Železna Kapla je s pomočjo dežele v turistični projekt „Jame v Obirju“ investirala 30 milijonov šilingov. Priprave so trajale več let, od 13. aprila dalje pa bodo jame na ogled tudi javnosti. V Železni Kapli so zgradili tri nova parkirišča, od koder bo poseben bus prevažal turiste do vhoda v čudežni podzemski svet. Jame v Obirju so odkrili rudarji že leta 1913, ko so tam še kopali svinčeno rudo. Zdaj pa je avstrijska pošta tej naravni znamenitosti posvetila celo znamko, ki jo je izrisala Monika Haderlap (v sredini), hčerka glavnega pobudnika društva „Jame v Obirju“, komunalnega politika Petra Haderlapa.

Slika:Fritz

Tragična smrt R. Nitscha

Galerista in zbiralec umetnin Rudolfa Nitscha, na zgorjem posnetku, ni več. Postal je žrtev plamen, ki so na velikonočno soboto iz doslej neznanega vzroka uničili vilo v Triblah pri Šmartnu nad Dholico.

Rudolf Nitsch je bil priznan arhitekt, med drugim je (skupaj z Janezom Oswaldom) izdelal načrt za slovensko gimnazijo, kot ljubitelj likovne umetnosti pa je leta 1961 skupaj s prvo ženo Josefino v Celovcu odprl Galerijo 61. Že tedaj je pričel razvijati medregionalno sodelovanje na področju umetnosti, saj je v svoji galeriji razstavljal dela umetnikov iz Slovenije, Hrvaške in Furlanije-Juljske krajine in tako postal pionir uredništev vizije prostora Alpe-Jadran. Z njegovo smrtjo je Koroška izgubila pomembno osebnost na področju mednarodnega likovnega dogajanja.

Samostojne liste imajo štiri druge podžupane

Po občinskih volitvah 10. marca je jasno: samostojne slovenske liste so v štirih občinah zbrale toliko glasov, da bodo njihovi glavni kandidati v novih občinskih svetih zasedli mesta drugega podžupana. Kot prvi je bil v tej funkciji že potrjen in zaprišežen Jože Partl, glavni kandidat EL na Bistrici nad Pliberkom. Sledili pa mu bodo še Janko Zwitter, glavni kandidat Volilne skupnosti v občini Straja vas, Nantej Olip, glavni kandidat EL

v Selah, ter kandidata globaške EL Janez Hudl ali Bernard Sadovnik. V slednji občini namreč še ni povsem jasno, kateri od imenovanih bo dejansko kandidat za mesto 2. podžupana, ker je Sadovnik na volitvah zbral zadosti prednostnih glasov in je zdaj na seznamu mandatov EL v Globasnici uradno uvrščen pred Hudlom. Toda verjetno bo podžupan Hudl, se pravi, da se bo globaška EL odločila tako kot na Bistrici nad Pliberkom.

Nacionalistična politika vodi v državljansko vojno

Dva mrtva, en hrvaški policist in Srb, kar precejšnje število ranjenih na obeh straneh, preluknjani avtomobili in avtobusi, poškodovani objekti, beg turistov, medsebojna obtoževanja in groženje, izredno zasedanje predsedstva Jugoslavije so le trenutne žalostne posledice doslej najbolj ostrega konflikta med Srbi in Hrvati na področju pregrete Kninske Krajine ob koncu preteklega tedna.

Začelo se je že v torek, 26. marca, ko so Srbi iz Krajine

na Plitvicah organizirali tako imenovani miting resnice in zahtevali odstop vodstva Nacionalnega parka, tega bisera hrvaškega turizma, in priključitev parka k Srbski avtonomni oblasti Krajina. Kljub opozorilom iz Zagreba so srbski miličniki iz Knina, ki ne priznavajo Hrvaškega notranjega ministrstva, zasedli pomembne položaje na Plitvicah, s podiranjem dreves pa so zaprli tudi vse pomembne dohode do Plitvic. Sledila je prava psiholo-

ška vojna. V srbskih vaseh in mestih so se začeli zbirati prostovoljci in zahtevali orožje za obrambo pred ustaši, kakor imenujejo vse, kar je hrvaškega. Srbska avtonomna oblast v Kninu je obtožila hrvaško vodstvo in policijske sile, da pripravljajo genocid srbskega prebivalstva, da ga nameravajo uničiti celo z bojnimi strupi, in telegram s tako vsebino in prošnjo za nujno pomoč poslala srbski vladi v Beograd. Po treh dneh skrajne napetosti in pozivov

iz Zagreba je hrvaško notranje ministrstvo v noči od sobote na nedeljo poslalo na območje Plitvice specialne enote policije. Še preden so te prišle do cilja, se je na njihov avtobus iz gozda vsula ploha krogel kninskih miličnikov in prišlo je do spopada z žrtvami na obeh straneh. Boji v presledkih so se nadaljevali še vse dopoldne, dokler hrvaški specialci niso zavzeli položaje in izgnali kninske miličnike in ostale srbske prostovoljce. (Dalje na 2. strani)

VABILO

Vabimo vas na tradicionalno proslavo ob obletnici smrti narodnega heroja Franca Pasterka-Lenarta in vseh padlih soborcev in žrtev fašizma, ki bo v nedeljo, dne 7. aprila 1991 ob 11. uri na pokopališču v Železni Kapli.

Slavnostni govor bo imel dr. Marjan Sturm. Kulturni program bo oblikoval domači pevski zbor.

Prosimo, da pridete v čim večjem številu, da se poklonimo žrtvam fašizma. Pripeljite s seboj tudi vaše znance in sorodnike.

Zveza koroških partizanov

Velikonočna baklada

Velikonočna baklada je starodavni običaj. Poznajo ga tudi na Radišah, vendar je kazalo, da bo zamrl. Zato je tamkajšnje Slovensko prosvetno društvo dalo pobudo za poživitev in spet vabilo na velikonočno baklado na Radišah. Kako je baklada letos potekala, berite poročilo našega sodelavca na 6. strani.

Odpoved refrenduma kot izogib neuspeha?

Zahteva po izvedbi ljudskega povpraševanja „neposredni mandat za narodne skupnosti“ je umaknjena. To je sporočilo notranje ministrstvo vsem deželnim vladam, saj je s tem odpovedan tudi sam referendum, ki naj bi potekal od 22. do 29. aprila letos.

Pobudnik te zahteve je bil Center narodnih skupnosti na Dunaju, torej tedanji državni poslanec Karel Smolle, skupaj s sedanjim osrednjim tajnikom NSKS Marjanom Pippom. Slednji je v razgovoru za Slovenski vestnik potrdil, da „smo mi (torej center, op. uredn.) umaknili zahtevo“, kot vzrok pa navedel, da so „jim“ v razgovorih nekateri predstavniki ÖVP (imensko je navedel Neisserja) „obljubili, da bodo v tekočo razpravo o volilnem redu za

državnozborske volitve vnesli zahtevo po neposrednem mandatu za narodne skupnosti, kakršno smo pač tudi sami zahtevali.“ Kaj pa so zahtevali? Pipp: „Da manjšinske liste dobijo možnost, da se tudi brez pridobitve osnovnega mandata, le na osnovi prejetih glasov potegujejo za sedež v parlamentu. Hkrati pa smo zahtevali tudi spremembo združenj volilnih okrožij, tako da bi bile v enem vse tiste zvezne dežele, v katerih živijo narodne manjšine.“

Poleg tega, da je avstrijska državna tiskarna že natisnila nad 300.000 potrebnih tiskovin (to je bila menda njena lastna napaka), je zdaj umik refrenduma – zahtevo zanj so svoj čas podpisali vsi parlamentarci ZAL z izjemo Buchnerja – v javnosti negativno (Dalje na 2. strani)

KOMENTAR

JOŽETA ROVŠKA

Razmišljanje strokovnjaka za narodno pravo Felixa Ermacore na nedavni anketi o federalizmu v Celovcu, ki jo je organiziral svobodnjaški deželni glavar Haider, da bi si znal predstavljati vključitev Slovenije v federacijo avstrijskih dežel, je le navidezno presenetila avstrijsko in slovensko javnost. Nastaja namreč občutek, da se že več mesecev nekaj kuha. Črna nit se vleče od lanskoletnih srečanj Peterleta s Haiderjem na Koroškem, zelo pogostih obiskov slovenskih strankarskih in vladnih funkcionarjev, ministrov in celo predsednika predsedstva Kuča-

SAMO NOSTALGIJA?

na na Dunaju, pa spet predsednika parlamenta Bučarja v Celovcu in nazadnje udeležba močne delegacije - Peterle, Oman, Rupel - na Okrogli mizi o narodnostih in manjšinah Avstrijske ljudske stranke na Dunaju. O čem vse so potekali pogovori, uradne izjave ne povedo. Govor je predvsem o dobrososedskih odnosih, o pravicah narodov do samoodločbe, o avstrijskih izjavah o podpori demokratičnim procesom v Jugoslaviji in po vzgledu ministrskega sveta Evropske skupnosti o celovitosti in nespreminjanju meja Jugoslavije. Sem pa tja pa izbije kakšna izjava, kot je bila Ermacoreva o vključitvi, ali Gugerbauerjeva o nesmiselnosti, da se Slovenija s svojo nacionalno valuto veže na šiling in ji raje priporoča model Lichtensteina.

Najbolj pa je slovensko javnost presenetila zelo dvoumna izjava predsednika slovenskega parlamenta ob nedavnem obisku v Celovcu, ko je dejal, „da smo tisoč let živeli skupaj, potem 70 let ne, zdaj pa naj bi ponovno začeli, kjer smo takrat končali.“ Kljub temu, da Bučar na ostro poslansko zahtevo po pojasnitvi njegove izjave pojasnjuje, „da smo živeli v Evropi kot evropski narod in da si zdaj prizadevamo, da bi se kot samostojna in neodvisna država spet vrnili v Evropo, kamor sodimo, da bi torej prekinili 70-letno izoliranost kulture, znanja in gospodarstva,“ obstaja občutek, da celovška izjava le ni tako nedolžna, predvsem pa negira 70-letni slovenski razvoj, čeprav v okviru Jugoslavije, omalovažuje slovenski kulturni, duhovni in ne nazadnje tudi gospodarski razvoj. Tako je Bučar na mah izbrisal vse pridobitve slovenskega naroda, tudi tisto, ki je v duhovnem smislu po skoraj sedemdesetih letih s slovensko pomladjo naplavila na položaje njega in njemu podobne. To pa ni samo nostalgija.

Izhod le odpoved referendumu ?

(Nadaljevanje s 1. strani)

odjeknil. Tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm je dejal, da so se pobudniki ljudskega glasovanja „z umikom zahteve rešili večje blamaže“, ker je bila diletantsko pripravljena, organizatorji se niso posvetovali z vsemi organizacijami avstrijskih manjšin in zato ni bilo računati s širokim odzivom: „Na Gradiščanskem bi npr. za ta referendum ne dobili niti 200 podpisov. Nasploh pa zastopstvo manjšin ne more potekati zgolj na nacionalni osnovi, temveč mora upoštevati pluralizem političnega odpredeljevanja pripadnikov posameznih narodnih skupnosti.“ Smiselna in izvedljiva bi bila po Sturmovem mnenju le formula, ki „bi se ravnala po modelu v Sloveniji, po katerem lahko pridejo v parlament zastopniki manjšin tako kot kandidati posameznih strank kot tudi kot pripadniki manjšin. Zato bi se morali dogovoriti za usklajeno akcijo vseh manjšin, ne pa da

bi neki posamezniki odločali mimo drugih organizacij.“

Tudi Smollejeva naslednica kot zastopnica manjšin ZAL v avstrijskem državnem zboru Terezija Stoisić umika zahteve za referendum „ne obžaluje, saj različnih proble-

mov manjšin v Avstriji ni mogoče spraviti pod en klobuk. Boljše bi bilo, če bi parlamentarne stranke probleme manjšin pojmovala kot svoje probleme, s čemer bi bilo lažje doseči ustrezne večinske sklepe.“

Andrej Mohar

Svetovni slovenski kongres bo 27. junija v Ljubljani

Predsednica Konference Svetovnega slovenskega kongresa za Slovenijo Spomenka Hribar v vabilu napoveduje, da se bo 27. junija 1991 v Ljubljani začelo prvo, ustanovno zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa: „Slovinci iz sveta, zamejstva in Slovenije se bomo prvič v zgodovini srečali kot narodno občestvo; v svoji nacionalni veličini in človeški skromnosti si bomo stisnili roke, sedli za isto mizo in si povedali, kdo smo in kako kot posamezniki in narod hočemo v prihodnost.“

Spomenka Hribar pričakuje, da bo „okrog 150 delegatov Slovencev iz sveta, zamejstva in matične domovine ustanovilo vsenarodno organizacijo Slovencev, ki si bo - ob razumevanju in spoštovanju medsebojnih razlik - prizadevala za ohranitev in razcvet slovenstva.“

Hkrati pa tudi pravi, da bo dana možnost oceniti uspešnost nove slovenske vlade v zvezi z dejstvom, da bo do takrat poteklo že pol leta, odkar so s plebiscitom sklenili osamosvojitve Slovenije.

Jugoslavija...

(Nadaljevanje s 1. strani)

voljce iz zavzetih objektov. Vojska v spopadih ni sodelovala, je pa s svojimi helikopterji pomagala prevažati ranjence v zagrebško bolnišnico. V nedeljo zvečer pa je predsedstvo Jugoslavije na izredni seji vojski ukazalo zasedbo pomembnih prometnic na konfliktnem območju in umik specialcev hrvaške policije.

Tudi na Plitvicah se je torej ponovil znani scenarij, ki je tako značilen za vse dosedanje konflikte med Srbi in Hrvati na Hrvaškem: Srbi priredijo miting, napadejo in zavzemajo določene strateške točke, hrvaška policija odgovori s silo, tedaj pa predsednik predsedstva Jović pošlje vojsko, ki napravi tampon med bojujočima skupinama. Sledi zahteva predsedstva po brezpogojnem umiku hrvaške policije, vojaške sile pa ostanejo. Tak scenarij je doslej brezhubno uspeval, verjetno pa se bo tokrat zataknilo, saj so iz Zagreba že sporočili, da ne bodo umaknili vse posadke s Plitvic, pa tudi predsedstvo na torkovi izredni seji ni sprejelo predlogov zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, ki je terjalo podobne ukrepe.

Že v ponedeljek se je sestalo vodstvo Srbske avtonomne oblasti in razglasilo izločitev Krajine iz republike Hrvaške in priključitev k Srbiji. Podobno gibanje je nastalo tudi v občinah s srbskim prebivalstvom v Slavoniji in Baraniji, ki se namestavajo priključiti srbski Vojvodini.

Kako napet je položaj v Krajini, pove že podatek, da je predsednik izvršne sveta SAO Milan Babić v torek sporočil, da so sestavili seznam 10.000 za orožje sposobnih prebivalcev srbske narodnosti, ki so pripravljeni braniti Krajino, orožje pa jim je baje že obljubil Milošević.

Položaj pa zaostruje tudi torkova izjava predsednika Tudjmana, ki je v odgovor na izločitveni sklep SAO izjavil, da Hrvaška ne bo dovolila izločiti niti koščka svoje zemlje.

Poznavalci jugoslovanskih, predvsem pa srbskih razmer so pravilno predvideli, da si bo srbski predsednik po omanjanem položaju po beograjskih dogodkih poskušal okrepiti pozicijo s prenosom konflikta iz Srbije. Plitvice so za to očiten dokaz, saj so hrvaški policisti ob spopadih s teroristi zajeli tudi dva funkcionarja Srbske demokratične stranke. Nadalje Milošević skuša konflikte prenesti iz Beograda tudi v Sandžak, mejno pokrajino med Srbijo, BiH in Črno goro, kjer živi večinsko muslimansko prebivalstvo. Poleg tega si je doma močno okrepil položaj s svojimi izjavami po sestanku predsednikov republik pretekli četrtek v Splitu, ko je na tiskovni konferenci po srbskem javnem mnenju „modro in domoljubno zagovarjal srbsko stvar“.

Jože Rovšek

VABILO

na

slavnostno proslavo ob 50. obletnici rojstva
Osvobodilne fronte slovenskega naroda v soboto,

27. aprila 1991 ob 10. uri,
na Trgu revolucije
v Ljubljani

Naša dolžnost je, da se te veličastne proslave v čim večjem številu udeležimo.

Poleg slavnostnih govornikov bodo na slavnostni proslavi sodelovale tudi antifašistične organizacije iz Avstrije in Italije. V okviru kulturnega sporeda bo nastopil tudi moški pevski zbor „Foltej Hartman“ iz Pliberka.

Na to veliko proslavo vabijo:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
Zveza koroških partizanov
Zveza slovenskih izseljencev
Zveza slovenskih žena
Slovenska prosvetna zveza

S Koroške bodo vozili avtobusi. Kraj in čas vstopa bo še pravočasno objavljen. Prijave prosimo na eno od zgoraj omenjenih organizacij. Telefonska številka: 0463/51-43-00.

Vozni red avtobusov v Ljubljano

1. avtobus:

Pliberk (zadruga) 7.30
Žel. Kapla (posojilnica) 8.00

2. avtobus:

Dobrla vas (Sienčnik) 7.30,
Škocijan (posojilnica) 7.40,
Celovec
(avtobusna postaja) 8.15,
Kožentavra (Mlečnik) 8.30.

Cena za prevoz znaša 100 šil.

Prijave sprejemata
Milka Kokot ali Urši Brumnik,

tel. št. 0463/514300, interna 14 ali 40.

Tokrat na Gradiščanskem: nova varianta „ortstafelkonflikta“?

Okrajno glavarstvo v Gornji Pulji/Oberpullendorf na srednjem Gradiščanskem se je odločilo, da s kaznovanjem odgovornih reagira na zahtevo po dvojezičnih napisih za hrvaške kraje. Hrvatski akademski klub (HAK) je namreč lansko jesen v simbolični akciji krajevnim tablam Fileža (Nikitsch), Gerištova (Kroatisch Geresdorf), Mjenova (Kroatisch Minihof), Longitolja (Langental), Šuševa (Nebersdorf), Malega Borištova (Kleinwarasdorf) in Velikega Borištova (Großwarasdorf) pripel kartone s hrvaškimi imeni krajev.

Konec februarja je bivši

predsednik HAK Franjo Schruiff prejel kazensko odredbo okrajnega glavarstva, ki se sklicuje na kršitev predpisov Odredbe o cestnem prometu (§ 31 StVO, gre za predpis, ki med drugim prepoveduje pritrjevanje napisov, slik, oglasov in reklam na objekte, ki služijo urejanju in varovanju prometa). Kazen znaša tisoč šilingov za vsak omenjeni kraj, torej skupno 7000. Franjo Schruiff je poslal ugovor. Sklicuje se tako na dejstvo, da pritrjuje kartonov s hrvaškimi napisi pod uradne table nikakor ni prekršek v smislu Odredbe o cestnem prometu.

kot tudi na protiustavno stanje v samem okraju, v katerem je za hrvaške in mešane kraje (po odredbi zvezne vlade z dne 24.4.1990) hrvaščina pripuščena kot drugi uradni jezik. Dvojezičnih topografskih napisov v teh krajih ni, čeprav so zakonsko predvideni. Kazenska odredba, meni Schruiff v svojem ugovoru, zato krši tudi ustavno zagotovljena določila.

Se bo ta „gradiščanski napisni konflikt“ podobno kot razprava o hrvaškem uradnem jeziku končal s pozitivnim izidom za Hrvate pred ustavnim sodiščem? **I.Sch.**

V petek, 5. aprila ob 19.30 uri se bo v Katoliškem domu prosvete v Tinjah pričela okrogla miza na temo „Vojna in sprava – ali je sprava mogoča“. Na podiju bodo dr. Janez Zdešar (München), Jelka Dolinar (Spittal ob Dravi), dr. Marjan Sturm (Celovec), Justin Stanovnik (Ljubljana), Janez Wutte-Luc (Sentprimoz), Milena Gröblacher (Škocijan), žpk. Vinko Zaletel (Vogrčje) in mag. Boris Mlakar (Ljubljana), diskusijo pa bo vodil prof. Jože Wakounig. S tem se dom v Tinjah navezuje na nek širši sklop razprav o spravi med partizani in domobranci, na mitinško izvedeno spravaško manifestacijo v Kočevskem Rogu, pa tudi na prenekatere publikacije o domobranstvu, ki je prikukala na dan prav v „dneh nove Slovenije“. Razprava o spravi naj bi torej potekala tudi na Koroškem. V smislu priprave podijske diskusije je tinjski dom poskrbel celo za uvodno predavanje o dogajanju med leti 1941 in 1945, za referenta pa izbral mag. Borisa Mlakarja z Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani.

Zgodovina, dejstva in proste razlage – je sprava mogoča?

Izhodišče je mag. Mlakarja v imenu doma v Tinjah začrtal Martin Pandel, ki je dejal, da „žalostne posledice državljanske vojne v Sloveniji čutimo tudi na Koroškem. Zanima pa nas, zakaj so se eni odločili za partizanstvo, drugi za domobranstvo. Treba je končno izvesti resnico“. Cilj torej, ki ga vsaj po mnenju mag. Mlakarja „še dolgo ne bo mogoče doseči, saj npr. tudi francoske revolucije, ki pa je že dosti bolj zgodovinsko obdelana, ne ocenjujejo vsi enako.“

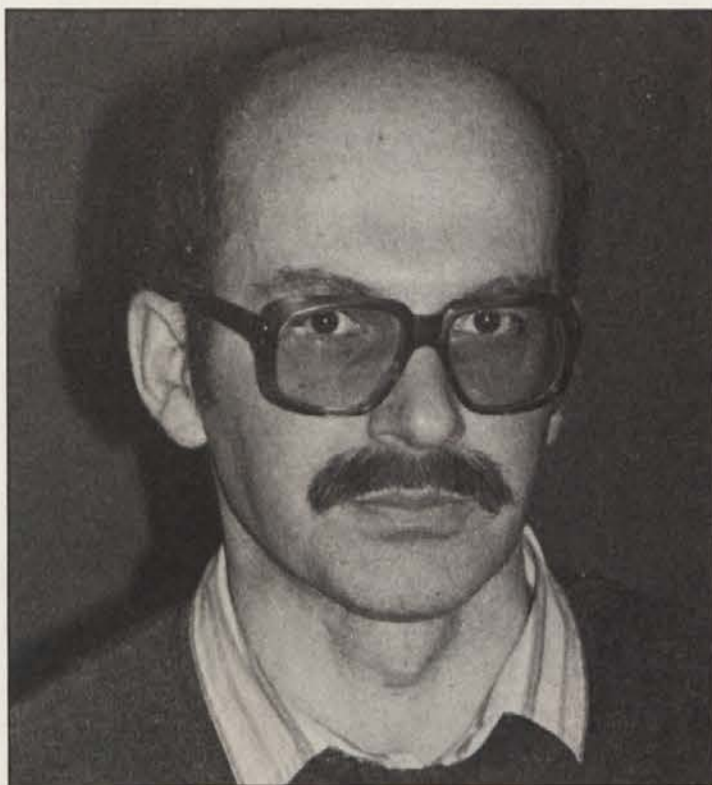
To pa velja tudi za predavanje mag. Mlakarja v Tinjah, čeprav mu je neki diskutant priznal, da se je „kot znanstvenik uspešno držal sredine, ne da bi zdrsnil ali pokoketiral z levico ali desnico“. Mlakar te ocene ni bil najbolj vesel, vendar pa je s svojim prikazom te dobe podal nekatera izhodišča za petkovo podijsko diskusijo.

Mlakar je ponazoril, da „smo bili Slovenci vedno ujeti med velike narode in države, ki so slovenski prostor od 19. stoletja dalje skušali potujčiti ali izbrisati. Druga svetovna vojna pa je pomenila kulminacijo, saj se je izražala v eks-

tremnem pristopu do slovenskega narodnega vprašanja. Uničenje slovenstva je bil edini cilj nemškega okupatorja, pa tudi italijanskega fašizma, pa čeprav se je slednji do Slovencev vedel bolj blagohotno. To pa prav v Ljubljanski pokrajini, ki je prav zaradi tega postala neke vrste azilna dežela slovenstva. In samo v njej so se lahko razvila tudi nasprotja znotraj slovenskega naroda.“

Kot marginalne dogodke, ki so privedli do državljanske vojne v Sloveniji, je mag. Mlakar navedel hiter pobeg kraljeve vlade v London, ki pa je kljub temu ali prav zato mednarodno veljala kot zastopnik Jugoslavije, poskuse Mihe Kreka, predsednika klerikalne stranke, da bi se uveljavil kot vodja slovenskega naroda, na drugi strani pa nastanek „revolucionarnega gibanja pod vodstvom KPS, ki pa je prav tako za cilj svojega osvobodilnega gibanja formuliralo tudi socialistično revolucijo, torej tudi prevzem oblasti.“

Državljska vojna torej samo za prevzem oblasti? Je to sploh bila državljanska vojna, ali le ideološki boj, v katerem so si bili nasproti „komu-

Mag. Boris Mlakar

nisti“ in „katoličani“, kot to še danes radi nekateri prikazujejo? Pri tem je bil mag. Mlakar odločen: „Pojem državljanske vojne je mednarodno nesporen. Prav tako se pri vprašanju sodelovanja domobrancev z okupatorjem postavlja vprašanje, kako to zadevo določa ali rešuje vojno pravo. Po tem je seveda vsaka okupirana država, vsak narod v določeni dilemi, kako se vede do nove oblasti. Vsaj deloma je še povsod prišlo do nekkih oblik aranžiranja, predvsem kar zadeva tako imenovani normalni potek življenja (torej prehrano, prometne povezave,...). Drugo vprašanje pa je seveda politično, vojaško in kulturno sodelovanje. Do tega pa je brez dvoma prišlo. Deli ilegalnega slovenskega vodstva so prevzeli celo funkcije v sosvetu (consulto), ki ga je ustanovila italijanska fašistična oblast...“

Na drugo stran je postavil Osvobodilno fronto, partizane, ki so bili po Mlakarjevem mnenju pod popolnim diktatom komunistične partije in so s protifašističnim odporom „po ruskem zgledu po razbitju Hitlerjeve Nemčije hoteli

doseči tudi socialistično revolucijo“. Iz teh ideoloških nasprotij (na eni strani socialistična usmerjenost, na drugi krščansko, konservativno gledanje) je po Mlakarjevih tezah nastalo tudi različno ocenjevanje nastale situacije: „Do medsebojnih bojov je prišlo iz avtohtonih slovenskih vzgibov in stremeljenj. Šlo je za to, kakšna bo slovenska povojna družba, torej je bil državljanski konflikt v tem, ne pa v ljubezni ali sovraštvu do okupatorja.“

S svojim sklepom, da sta v tej državljanski vojni obe strani imeli tako rekoč krvave roke, le da je po zlomu nacizma imel revolucionarni tabor moralni plus, ker se je boril proti nacizmu, in protirevolucionarni tabor moralni minus, ker je pač tudi sodeloval z okupatorjem“, pa je mag. Mlakar že sprožil iskrico, ki se bo zagotovo razvnela na petkovi podijski diskusiji. Razprava o spravi torej tudi med koroškimi Slovenci, pa čeprav v času vojne prav med njimi ni bilo tovrstnih nasprotovanj in so nastala šele potem, ko so na Koroško pribežali slovenski domobranci...

Andrej Mohar

KRATKE VESTI

Interkulturalna gimnazija bo

Manjšinska guvernica ZAL v avstrijskem parlamentu Terezija Stoisic je na tiskovni konferenci v Železnem pozitivno ocenila dokončno napoved ministra za šolstvo Scholtna, da bo na Gradiščanskem ustanovljena interkulturalna gimnazija, na kateri bo pouk potekal v nemščini, hrvaščini in madžarščini: „To je prvi dosežek iz programa več točk. Vzponredno z ustanovitvijo te gimnazije bi morali na Panonski gimnaziji v Gornji Pulji (Oberpullendorf) uvesti dvojezični pouk, hkrati pa bo treba urediti tudi dvojezično poklicnoizobraževalno šolo, npr. trgovsko akademijo v Železnem.“

Nasprotja v zvezi z interkulturalno gimnazijo obstajajo zaradi kraja, kjer naj bo urejena. Medtem ko jo gradiščanski deželni glavar Sipötz hoče ustanoviti v Gornji Pulji, se Stoisiceva izreka za Gornje Šice (Oberwart): „Prvič, tu gre za centralni naseljitveni prostor gradiščanskih Madžarov, drugič, mestna občina se je že izrekla za ureditev take šole, tretjič pa se na celotnem južnem Gradiščanskem ni mogoče v zadostni meri posluževati dvojezičnega pouka.“

Načrt mlade KEL: Praznik mladine

Mlada KEL je na svoji zadnji seji pozitivno ocenila izid občinskih volitev in ugotovila, da skoraj tretjina občinskih odbornikov samostojnih list prihaja iz njenih vrst. Zdaj se mlada KEL želi pogovarjati s predsednikom slovenske vlade Peterletom o sodelovanju slovenskih političnih mladinskih organizacij z zamejstvom, z avstrijsko ministrico za mladino Ruth Feldgrill-Zankel pa o financiranju mladinskih organizacij avstrijskih manjšin in o možnem srečanju na Koroškem, na katerem bi skupno s predstavniki Slovenije razpravljali o varstvu okolja na obmejnem področju.

Za zaključek delovnega leta pa bo mlada KEL 6. julija pri Šoštariju v Globasnici priredila praznik slovenske mladine.

V Krškem priprli demonstrante

Kljub uradni prepovedi je „Koroška iniciativa Alpe-Jadran brez jedrskih naprav“ organizirala demonstracijo pred jedrsko elektrarno v Krškem. Demonstranti so z jekleno vrvjo zaprli glavni vhod v elektrarno. Prerezala jo je policija, ki je 17 demonstrantov, med njimi državnega poslanca ZAL Andreasa Wabla, priprila in prijavila sodniku za prekrške. Glavni očitek demonstrantom je bil, da so se ob svoji akciji obnašali izzivalno.

DRUŠČINA

Koroški brambovci imajo novega predsednika. Ta se ne imenuje Krievitsch, temveč Helmut Themessl. To je prav tisti Themessl, ki je leta 1979 „revolucioniral“ koroško deželno organizacijo Kameradschaftsbunda, saj je s posebno zahtevo uspel na glasovanju. Od takrat dalje je član Kameradschaftsbunda tudi „Kameradschaft IV.“, torej kameradschaft esesovcev. Themessl je svojo zahtevo utemeljil (tako je poročal „Der Mahruf“ avstrijske Zveze kacetarjev) s tem, „da so bili tudi esesovci, kot drugi samo vojaki.“

Seđaj pa je Themessl na Koroškem našel pristno

Helmut Themessl

politično funkcijo. Koroški Abwehrkämpferbund ga ima za predsednika, z njim pa NAPOLA-učenca, ki je že leta 1934 postal član ilegalne Hitlerjugend, se v njej povzpela do „bann-

führerja“ in bil končno odlikovan s častnim odličjem HJ. V drugi republiki je seveda postal član VdU, končno pa funkcionar FP. V tisočletnem rajhu se je Themessl prikopal do „hauptmanna“, v drugi republiki pa se je občasno udeleževal tritedenskih orožnih vaj in kot tak postal „Oberst der Reserve“.

Vse jasno? Povej mi s kom se družiš, in...

Posebna družina pa se sestaja tudi v zvezni FP. Kot je poročal tednik koroške FP, je bivši glavni urednik „Kärntner Nachrichten“ Andreas Mölzer zdaj postal „Grundsatzreferent“ v zvezni centrali FP, ki naj bi imel v okviru svobodnjaške izobraževalne ustanove hkrati na

skrbi tudi zgodovinsko-ideološki oddelek.

Kot v svoji najnovejši številki poroča „Der Mahruf“, se je Mölzer za ta posel „posebno“ kvalificiral: bil je med pisci „Aule“, objavljaj je v „Bundesturnzeitung“ avstrijskega Turnerbunda, v časopisu že zgoraj omenjenega združenja SS-Kameradschaft IV., ter v desnoekstremističnih publikacijah v ZRN. Leta 1985 je Mölzer npr. predaval na „Politični akademiji“ desnoekstremistične „Aktionsgemeinschaft für demokratische Politik“, v istem letu pa dal tudi intervju desnoekstremni „Deutsche National-Zeitung“,...

Povej mi, s kom se družiš...

-ma

Minderheitenwegzählung

Im Mai 1991 findet in Österreich wieder eine Volkszählung statt. Sie wird vom österreichischen Statistischen Zentralamt im Auftrag des Bundesministeriums für Inneres durchgeführt und kostet von mehr als 500 Millionen verursachen. Auch 1991 wird nicht „einfach gezählt“, sondern im großem Maße auch persönliche Daten erhoben (schulische, berufliche Ausbildung, gesellschaftliche Betätigungen, sportliche und kulturelle Aktivitäten usw.).

Besonders problematisch sind jedoch all jene Punkte im Volkszählungsgesetz, deren Erhebung nicht durch irgendeinen gesetzlichen Zweck vonnöten ist, besonders u.a. auch die Frage etwa dem Geschlecht, dem Religionsbekenntnis, der Stellung im Haushalt, der Beschäftigung, und nicht zuletzt auch der Umgangssprache. Solchen Fragen bzw. zusätzliche Datenerhebungen stellen einen Eingriff in das Privatleben des betroffenen Bürgers dar.

Unter dem Titel „Minderheitenwegzählung“ befaßte sich der burgenländische Kroat Franjo Schruiff in der jüngsten Ausgabe der Grünzeitschrift „Impulse“ kritisch mit dem Thema Volkszählung aus der Perspektive eines Volksgruppenangehörigen. Sein Beitrag könnte auch Impuls-Wirkung für Kärnten haben.

Die Redaktion/Uredništvo Autor dieses Beitrages ist Franjo Schruiff

VON FRANJO SCHRUIFF

Volkszählungen sind für die meisten Staatsbürger ein regelmäßig wiederkehrendes, lästiges bis gefährliches Übel, wo Vater Staat in die Intimsphäre eingreift und persönliche Daten der Untertanen erfaßt. Für Minderheitenangehörige hat die Volkszählung aber einen weiteren Gesichtspunkt. Alle zehn Jahre beginnt der Kampf um jeden einzelnen Angehörigen, damit sich jeder auch wirklich zur Volksgruppe bekennt. Obwohl die Rechte und gesetzlichen Überlebensgarantien der Minderheiten bis auf wenige Ausnahmen nicht von der zahlenmäßigen Größe der jeweiligen Gruppe abhängen, wird in der Praxis immer wieder auf die geringe Größe der Volksgruppen verwiesen, sobald es um Subventionen und die Erfüllung von Minderheitenschutzbestimmungen geht.

Eigentlich ist in Österreich eine Minderheitenfeststellung gesetzlich verboten. Zum Schutz vor Diskriminierung darf niemand nachforschen, ob jemand einer Volksgruppe angehört oder nicht. Trotzdem kommt die Volkszählung einer versteckten Minderheitenfeststellung gleich, da jeder Staatsbürger seine Umgangssprachen, Deutsch- und/oder die Sprachen der Minderheiten angeben muß, und die Daten personenbezogen gespeichert werden.

Gefragt wird also nach der Umgangssprache, die der Betroffene in seiner Familie und am Arbeitsplatz spricht. Das Ergebnis kann daher nur zeigen, wieviele Menschen in Österreich die Minderheitensprache am Arbeitsplatz oder in der Familie sprechen können. Tatsächlich werden die Zahlen aber immer wieder als Größenangabe für die Min-

derheiten verwendet. Menschen, die nicht innerhalb der Volksgruppe geheiratet haben oder die am Arbeitsplatz keine Möglichkeit haben in ihre Muttersprache zu kommunizieren, fallen für die Statistik als Minderheitenangehörige weg. Minderheitenfeststellungen jeglicher Art können auch bei idealer Fragestellung stets nur eine Annäherung von unten an die tatsächliche Zahl ergeben.

Im minderheitenfeindlichen Klima in Österreich ist es kein Wunder, daß Volkszählungen zu haarsträubenden Ergebnissen führen. Für das Burgenland weist die Statistik aus dem Jahr 1981 18.462 KroatInnen aus (korrekt: Personen, die angegeben haben, Kroatisch als Umgangssprache zu verwenden), die katholische Kirche hat dagegen 32.500 Personen ermittelt, die die Messe in Kroatisch hören wollen. In Wien leben laut Statistik 2.557 KroatInnen, der Burgenländisch-Kroatische Kulturverein in Wien verschickt seine kroatische Zeitschrift jedoch regelmäßig an 3.000 Familien.

Bei der Vorbereitung der heurigen Volkszählung konnten die Volksgruppenorganisationen einen kleinen Teilerfolg erreichen. Erstmals wird in der Frage nach der Umgangssprache nicht nur Deutsch angeboten und verlangt, eventuelle andere Umgangssprachen selbst einzutragen. Im neuen Personalblatt werden außer Deutsch auch die Sprachen der anerkannten Minderheiten (Kroatisch, Slowenisch, Tschechisch/Slowakisch, Ungarisch) sowie Serbokroatisch und Türkisch angeboten. Außerdem sollen alle Erhebungsblätter und die jeweiligen Erläuterungen auch in den Minderheitensprachen angeboten werden. Auf die Forderung der Minderheiten-

vertreter, die Fragen nach der Umgangssprache überhaupt weg zu lassen, wurde nicht eingegangen.

Die Bedenken der Organisationen wegen des ständigen Mißbrauchs von Daten gegen die Volksgruppen wurden von den Statistikern nicht geteilt. Sie selbst hätten ja kein Interesse an den Daten und an deren Verwendungen...

Die Minderheitenangehörigen stehen vor einem Volkszählungsdilemma.

Einerseits haben auch sie kaum Interesse, daß ihr persönliche Daten gehortet, verwertet und vielleicht auch weitergegeben werden, andererseits besteht aber großes Interesse daran, daß die Minderheit möglichst gut abschneidet. Welchen Ausweg gibt es aus diesem Dilemma?

Ein Boykott der Volkszählung ist für die Volksgruppen nicht sinnvoll, schlampiges Ausfüllen der Frage nach der Umgangssprache wäre sogar kontraproduktiv. Vielleicht kann eine Verknüpfung der speziellen Interessen der Minderheit und der allgemeinen Interessen der Staatsbürger an möglichst ungenauen Daten in Verbindung mit einer breiten Solidarität der politisch bewußten Mehrheitsbevölkerung zum Ziel führen. Da Umgangssprache – großzügig ausgelegt – bedeutet, daß man auch dann und wann die betreffende Sprache spricht, kann wohl jeder Österreicher auch kroatisch, slowenisch, tschechisch oder andere Sprachen ankreuzen.

Eigentlich genügen ein paar Worte, etwa in Slowenisch: Dober dan heißt Guten Tag, ne dam se preštévati – ich lasse mich nicht zählen, und zato bom prekrizal manjšinski jezik – deshalb werde ich auch eine Minderheitensprache ankreuzen!

HEUTE
IM Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI
VESTNIK

Das Referendum „Direktmandat für Volksgruppen“ wurde abgesagt...

Das für 22. bis 29. April geplante Volksbegehren „Direktmandat für Volksgruppen“ wurde von den Initiatoren zurückgezogen. Die Initiatoren waren das Volksgruppenzentrum in Wien (also der ehemalige NRAbg. Karel Smolle) und der heutige Generalsekretär des Rates der Kärntner Slowenen, Marjan Pipp. Letzterer bestätigte die Absage und begründete sie damit, daß „uns Parlamentarier der ÖVP in Gesprächen versprochen haben, die Forderungen im Zuge der Wahlrechtsdebatte im Parlament einzubringen“. Dabei geht es im wesentlichen um zwei Punkte: Volksgruppenparteien sollen auch ohne Grundmandat beim zweiten Ermittlungsverfahren berücksichtigt werden, die Wahlkreisverbände sollen so zusammengesetzt werden, daß in einem alle jene Bundesländer zusammengefaßt sind, in denen Volksgruppen leben.

Die Meldung über die Ab-

Slowenischer Bernhard erschienen

Der bekannte österreichische Schriftsteller Thomas Bernhard hat in seinem Testament festgelegt, daß seine Werke nach seinem Tod in Österreich nicht veröffentlicht werden dürfen.

Dem Hermagorasverlag in Klagenfurt war es dennoch möglich Bernhards Werk „Der Keller“ zu veröffentlichen. Natürlich nicht in der Originalfassung, sondern

sage rief einige Reaktionen hervor. So meinte der Sekretär des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dr. Marjan Sturm, „daß mit der Absage des Referendums wohl nur eine größere Blamage verhindert“ worden sei, da das Referendum dilettantisch vorbereitet war und es etwa im Burgenland nicht einmal 200 Unterschriften bekommen hätte. „Außerdem wurden nicht alle Volksgruppenorganisationen einbezogen.“

Ein solches Begehren müßte jedoch eine abgesprochene Aktion aller Betroffenen sein.“ Auch die Minderheitensprecherin der GAL im Parlament, Terezija Stoits, meinte, die Absage des Referendums täte ihr „nicht leid“, da die vielfältigen Probleme der Minderheiten in Österreich nicht unter einen Hut gebracht werden könnten: „Besser wäre es, die Parlamentsparteien würden die Minderheitenprobleme zu ihren eigenen machen.“

mittels einer Übersetzung in die slowenische Sprache.

Das Werk wurde unter dem Titel „Klet“ in der Edition des Verlages Austriaca veröffentlicht. Das Werk übersetzte Lučka Jenčič, wobei bemerkt werden muß, daß die Übersetzung gut gelungen ist und das Werk nur wenig an seiner ursprünglichen Aussagekraft verloren hat.

Burgenland: eine Schule löst nicht alle Probleme – Wo bleiben Tafeln?

Die Minderheitensprecherin der Grünen, Abg. Terezija Stoits, äußert sich in einem Pressegespräch in Eisenstadt positiv zur definitiven Erklärung von Minister Rudolf Scholten über die Errichtung eines interkulturellen Gymnasiums im Burgenland, warnte aber gleichzeitig, daß die Schulprobleme der Minderheiten mit dieser einen Schule nicht gelöst sind. Gleichzeitig erinnerte Stoits, daß es bei anderen vertriebenen Minderheitenrechten – z. B. bei den zweisprachigen Ortstafeln – noch nicht einmal Ansätze für eine Lösung gibt. „Die Ortstafeln sind keine Frage der Finanzen, hier geht es nur darum, guten Willen zu zeigen“, meinte die Abgeordnete, die versuchen will, in diesem

Punkt „aktionistisch tätig zu sein“.

Stoits appelierte an die verantwortlichen Bundes- und Landespolitiker, sich mit der Ortstafel-Frage gedanklich auseinanderzusetzen. „Die Burgenländer müßten sich doch genieren, daß sie den Mut nicht haben, den schon das kommunistische und heute auch das demokratische Ungarn gezeigt hat, nämlich zweisprachige Ortstafeln aufzustellen“, sagte sie. Daß Aktivisten der kroatischen Minderheit, die im Herbst 1990 im Burgenland zweisprachige Ortstafeln aus Pappe angebracht haben, von der Bezirkshauptmannschaft Oberpullendorf mit 7.000 Schilling Strafe belegt wurden, kritisierte die Grünpolitikerin scharf.

V sklopu programske diskusije ZSO vabi na predavanje:

Dr. Peter Leuprecht, direktor komisije za človekove pravice Evropskega sveta:
„Etnocentriem ali multikulturalnost?“

19. 4. 1991, ob 20.00
v Delavski zbornici Celovec, predavalnica 4

Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad porabita za posvetovanja in pomoč deželam v razvoju vsako leto okrog 1,4 milijarde dolarjev. Učinek te pomoči pa je dvomljiv, če že ne škodljiv. Dežele tako imenovanega Tretjega sveta postajajo vse bolj odvisne od pomoči dežel, ki živijo v izobilju, vendar pa je samo nekako 30% projektov, ki jih le-te financirajo za pomoč deželam v razvoju, smiselnih, nadaljnjih 30% jih je vprašljivih, ostali pa so jim v škodo in nevarni, skratka prava katastrofa!

Pomoč deželam v razvoju naj upošteva tudi strukturo teh dežel

Dvomljiva pomoč deželam v razvoju!

Pred nekaj leti je nemška poslanka Brigitte Erler (SPD) potovala po Bangladešu, da bi si od blizu ogledala tako imenovano razvojno pomoč Nemčije. Kar pa je ob tej priložnosti spoznala, je bilo naravnost katastrofalno: „Razvojna pomoč v največ deželah podpira oblastnike, ki izjemajo prebivalstvo, medtem ko sami žive v izobilju, razvojna pomoč v imenu modernizacije in razvoja dostikrat prinaša le siromaštvo in gladovanje.“

Svoje ugotovitve je Erlerjeva tudi zapisala. V svoji knjigi „Tödliche Hilfe / Smrtna pomoč“ (Založba Dreisam, Freiburg, 1985) je opisala vrsto primerov, kako naša pomoč škoduje deželam, katerim želimo pomagati. Kot primer je navedla močno rejene nemške krave,

ki v Nemčiji (ob dobri krmi) dajejo veliko mleka. Nemčija je zato – da bi pomagala revnemu Bangladešu – tja poslala večje število teh krav, tam pa so te krave pojedle vse, kar je bilo zelenega, in vendar zaradi drugačnih klimatskih pogojev niso dale mleka. V vaseh, kjer so prejeli to „dvomljivo“ pomoč, so domačini kaj hitro še bolj obubožali, vendar pa so imeli v hlevu lepe nemške krave, ki so imele suha vimena. Podobno se je zgodilo tudi z našo visoko tehnologijo, npr. z vodnimi črpalkami, ki jih je med drugimi poslala Avstrija v nekatere afriške dežele: zaradi pomanjkanja ustreznih navodil jih domačini niso znali montirati, če pa jim je to – s pomočjo tehnikov – le uspelo, pa jih niso znali popraviti, če so se pokvarile.

Skratka, največje število teh črpalk (za katere je Avstrija izdala več milijonov šilingov) ni nikdar črpalo za življenje potrebne vode, nasprotno, naša visoka tehnologija je nekje ob vaseh zarjavela.

Organizacija Združenih narodov je nedavno tega ugotovila, da siromašne dežele postajajo vse bolj siromašne (bogate pa vedno bogatejše). 42 dežel (s skupno 500 milijoni ljudi!) mora ta čas preživeti z družbenim bruto proizvodom, ki je nižji od 500 dolarjev na prebivalca. Število prizadetih pa stalno narašča. Tudi UNICEF je nedavno tega seznanil javnost z žalostnim dejstvom, da vsak tretji otrok na svetu gladuje.

Vsak tretji otrok gladuje!

V tako imenovanem „gladovnem pasu“ v Afriki (Zapadna Afrika, Mavretanija, Nigerija, Čad, Sudan, Etiopija idr.) je 15 milijonov ljudi ogroženih od lakote.

Vendar pa prizadetim pošiljke žita dežel izobilja ne zagotavljajo dolgoročnega preživetja, ker jih spravljajo le v odvisnost od teh dvomljivih darov, namesto da bi jim pomagale zgraditi lastno infrastrukturo v smislu pomoči za samopomoč.

40% svetovnega prebivalstva ima premalo vode. Prejemniki pomoči pa kritizirajo: „Zakaj nam pošiljate črpalke, ne poveste pa nam, kako naj jih postavimo, delamo z njimi!“ Pomoč, ki v praksi ne deluje, ni prava pomoč!

Z razvojno pomočjo delamo za lastni žep?

Naša pomoč kar največkrat koristi le tako imenovanemu „črnemu trgu“ (Schwarzmarkt), posamezniki pri tem obogatijo, večji del prebivalstva pa še bolj obuboža, ker na trgu ne more več prodati svojih izdelkov, ali pa jih je prisiljen prodajati po znatno nižji ceni.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problemi razvojne pomoči, so ugotovili, da ima naša ljubezen do dežel Tretjega sveta svoje korenine največkrat v lastnih ekonomskih interesih (državna podpora izvozu v korist lastne industrije in gospodarstva).

krajšem času okoli hišic nastali majhni zeleni vrtovi z različnimi zelenjavami in sadnimi kulturami, ki so prebivalcem kaj hitro zagotovili dolgoročne dohodke. S črpalkami zna vodo črpati vsak otrok in če se pokvarijo, jih domačini znajo tudi sami

Naša visoka tehnologija (na sliki črpalke) domačinom ni v pomoč, zato rjavi po skladiščih

Tako gledano naša pomoč največkrat pospešuje domačo industrijo: država subvencionira izvoz visoke tehnologije, ki potem na cilju zarjavi, ker domačini z njo ne zanjo kaj početi. Naša pomoč pa dostikrat škoduje tudi okolju in naravi v deželah, ki jo prejmejo, kajti ekološke kriterije pri tej pomoči največkrat kar zanemarjajo. Nihče namreč ne nadzira ekoloških posledic investicij v podržavljena in zasebna avstrijska podjetja v deželah Tretjega sveta.

Alternative – manj denarja in več potrpljenja

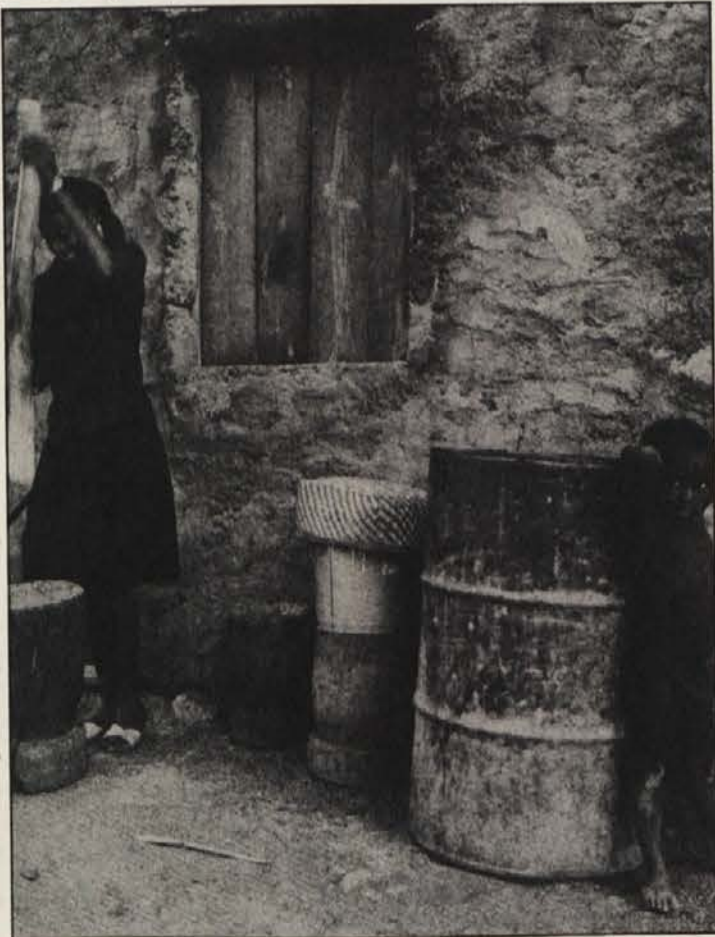
K 30% ustrezne pomoči deželam v razvoju šteje npr. tale projekt v Senegal: v več majhnih vaseh so tako imenovani animatorji skupaj z domačini postavili enostavne ročne črpalke in skupno z njimi razvili tudi načrte sajenja zelenjave in drugih agrarnih pridelkov. Tako so v naj-

popraviti. Ta projekt sicer ni bil drag, terjal pa je nekoliko potrpljenja in sodelovanja med tistimi, ki so pomagali, in tistimi, katerim je bila pomoč namenjena.

In še nekaj: pri tem projektu tudi nihče ni profitiral, razen domačinov, ki so se ob tej pomoči naučili pomagati sami sebi.

Priprava: Štefka Vavti

Projekti naj pomagajo prebivalcem revnih dežel, ne pa deželam izobilja!

Izjava KKZ: upoštevati slov. kulturo

Koroški deželni referent za kulturo, namestnik deželnega glavarja dr. Peter Ambrozy, je Krščansko kulturno zvezo prosil, da bi zavzela stališče h koroškemu zakonu o pospeševanju kulture. Krščanska kulturna zveza je kulturnemu referentu v teh dneh posredovala splošne pripombe in konkretne predloge k posameznim določilom.

Krščanska kulturna zveza opozarja, da naj bi se kulturna posebnost Koroške, in sicer eksistenca slovenske narodne skupnosti, v zakonu tudi dejansko upoštevala, pri čemer predlaga, da so slovenski zastopniki ustrezno včlanjeni v strokovne organe. Poleg tega opozarja na geografsko lego, ki naj bi bila v zakonu upoštevana z določbo o kulturni izmenjavi. Nena zadnje predlaga, da naj se vodja Narodnostnega biroja pri Uradu koroške deželne vlade primerno upošteva.

Stališču Krščanske kulturne zveze se poleg Narodnega sveta koroških Slovencev in Mohorjeve družbe vsebinsko pridružuje petindvajset slovenskih društev.

Krščanska kulturna zveza v stališču navaja, da je pripravljena opombe obrazložiti v osebni pogovoru s kulturnim referentom dr. Ambrozyem.

**Naročite
in širite
„Slovenski
vestnik“**

Prizor z ene izmed vaj.

V Šentprimožu v soboto premiera drame Veleja Antona Novačana

V kar nekako zaspani gledališki sezoni, vsaj v nekaterih društvih, se nam v soboto obeta vsekakor zelo zanimiv gledališki dogodek v Šentprimožu. Igralska skupina Teatron SPD Danica se z vso vnemo pripravlja na premiero gledaliških prizorov iz vasi-Veleja, avtorja Antona Novačana.

Po besedah režiserja Petra Militarova je tekst iz začetka tega stoletja naturalističen, prepleten s simbolizmom, celo ekspresionizmom. Delo je bilo prvič uprizorjeno v letu 1921 v Trstu, za kasneje ni podatkov, šentprimoška predstava pa bo zagotovo prva po drugi svetovni vojni. Slučaj pa je nanesel, da bo uprizori-

tev prav ob 40-letnici avtorjeve smrti.

Novačan se je pri slikanju vaških prizorov nekako zgedoval po Cankarju, v njih nastopajo mati tercalka, sin obupanec in pijanec, žena izprijenka, pa seveda bogatin in druge podobe iz vasi. Z Velejo živi vsa vas, vse obere do kosti, vas razgali...

Peter Militarov je star tekst v arhaični slovenščini posodobil, potegnil marsikatero črto, slike povezal v eno dejanje in skušal ustvariti enovito izpovednost, podkrepljeno z, kot smo pri njem vajeni, mnogo simbolike in izvirnimi gledališkimi sredstvi. Scena, zasnovana moderno, je delo Saše Kumpa (80.!) in Kristijana Sadnikarja, glasbeno

podlago in efekte, luč in vse ostalo je skupina pripravila sama.

Zasedba vlog je skoraj komorna. Nastopa vsega 8 igralcev in sicer: Sonja Hribar-Marko, Justa Sadnikar, Miha Kap, Franci Polzer st., Tone Wakounig, Milan Mochar, Walter Juvan in Franc Hobel. Ta imena pa hkrati zagotavljajo kvalitetno igro, polno grotesknosti, kar je bilo opaziti že na vaji.

„Zanimiva je preverba teksta, ali lahko danes gledalcu kaj pove“, pravi režiser. Meni je že na vaji, prepričan pa sem, da bo tudi vsakemu gledalcu na sobotni premieri in nedeljski ponovitvi.

Jože Rovšek

T. Bernhard v slovenščini

Izšla je nova izdaja edicije Austriaca Mohorjeve založbe v Celovcu. Urednik založbe mag. Janko Ferk je tokrat izbral delo pisatelja Thomasa Bernharda. Čeprav je pisatelj v svoji oporoki prepovedal izdajo njegovih del v Avstriji, to v tem primeru ne velja, saj gre za prevod njegovega dela v slovenščino. Tako je eden izmed najboljših avstrijskih povojnih pisateljev, v tem primeru s proznim delom Klet, s podnaslovom Odtegnitev (Der Keller. Eine Entziehung), prisoten tudi v našem, sicer ozkem kulturnem prostoru, a vendar dostopen tudi vsem slovenskim bralcem.

Bernhardovo delo Klet je drugo izmed petih pisateljevih avtobiografskih besedil, ki je leta 1976 v izvirniku izšlo pri salzburški založbi Residenz. V njem avtor opisuje svoj beg v Scherzhauserfeld, v najbolj zavržen, preziran in pozabljen del mesta Salzburg. Tja se je mladi Bernhard v svoji prizadetosti zatekel sredi kaotičnega časa povojnih let. Tako je Klet bila prostor, v katerem se je lahko pokazala njegova prava narava. Med zavrženci in odri-

njenci je v njem pognala resnična ljubezen do teh ljudi, utrdil se je njegov negativni naboj proti bolezenskim stanjem v družbi, v katerih se razrašča nizekost in topoumnost. V Kletu je avtor našel svoj modus vivendi, svoj lastni jaz in svojo srečo: vse, kar ga je kot šolarja in dijaka prizadevalo, se mu je, ko je pričel redno prihajati v naselje Scherzhausfeld, do konca razkrilo. Tu je našel tudi človeka, ki je poleg starega očeta v njem vzbudil največ naklonjenosti in hvaležnosti, ker je v njem odkril sorodno dušo. Zato je Klet knjiga o sreči sredi docela degradiranega sveta in depimiranih ljudi, zaznamovanih z bedo, prezirom in ponižanji.

Knjigo je iz nemščine prevedla Lučka Jenčič. Prevaljki je uspelo Bernhardovo besedilo predstaviti v slovenščino brez izgube njegovih prvin. Tako imamo pred seboj dovršen prevod, s kvalitetno grafično opremo, ki jo je oblikoval Marjan Paternoster, knjigo, ki bo zadovoljila tudi bralca, ki mu estetski videz nekaj pomeni.

Občni zbor Slovenske prosvetne zveze

bo v petek, 12. aprila 1991, ob 19. uri
v konferenčni dvorani Delavske zbornice
v Celovcu, Bahnhofplatz 3/1

O d b o r

Velikonočna baklada na Radišah

Ohranitev starih šeg in navad je eno izmed težišč Slovenskega prosvetnega društva „Radiše“. Poleg noveletnega petja po vaseh društvo vsako leto na krstnico zvečer pripravi velikonočno baklado, katero so letos uspešno izvedli v Tucah.

Medtem ko so fantje včasih že v zimskih mesecih napravljali bakle iz smolnatega, posušenega borovega ali smrekovega lesa, danes uporabljajo „ojstrve“, ki jih kmetje večnoma ne uporabljajo več.

V razpoke „ojstrv“ vtaknejo smolovino, kar zagotovi, da bakla tudi stalno gori in prekmalu ne ugasne. Kakor v svoji knjigi „Čar letnih časov“ piše dr. Pavle Zablatnik, so pogani že v predkrščanski dobi „netili kresove, s kate-

rimi so častili sonce kot božansko bitje, ki daje luč in toploto ter ohranja življenje na zemlji. Bali so se, da jim ogenj na nebu ne bi ugasnil, zato so mu priskočili na pomoč z zemeljskim ognjem. Na čarodejen način so mu skušali tudi spomladi posredovati več moči s kresovi za končno zmago nad zimo in mrazom.“

V sprevodu gredo udeleženci z velikimi lesenimi baklami po polju, kar naj bi zagotovilo tudi dobro letino. Letos je polje varovala še rahla snežna odeja. Ob koncu sprevoda pa z baklami zanetijo pripravljen kres. Ob kresu, petju aleluje in drugih velikonočnih pesmih, se ljudje zabavajo in pričakujejo toplejše in bolj prijetne dni.

Franci Walter

KULTURNE NOVICE

CELOVEC. – Koroška deželna vlada tudi za leto 1991 razpisuje pospeševalno nagrado za mladinsko književnost. Njena višina znaša 20.000 šilingov in je razpisana za (mladinski) roman. Avtorji, ki se potegujejo za nagrado, morajo biti avstrijski(e) državljani(ke) in morajo imeti pet let svoje stalno bivališče na Koroškem. Posalna dela, ki doslej še niso bila objavljena, bo ocenila posebna žirija in najboljši rokopis predlagala deželni vladi za nagrado. Avtorji(ric), ki želijo sodelovati pri nagradnem razpisu, morajo svoja dela poslati na Urad Koroške deželne vlade, oddelek 5 - kultura, mladinski referat, Völkermarkter Ring 29, do najkasneje 11. oktobra letos.

BELJAK. – Kulturni koledar kongresne hiše v Beljaku za mesec april ponuja vrsto prireditev mednarodnega značaja. Tako bo v sredo, 10. 4. koncert Slovenske filharmonije, v petek 19. 4. predstava Baltiške državne opere iz Gdanska, ki bo uprizorila Verdijevo opero Nabucco, v ponedeljek 29. 4. pa bo v Beljaku z opereto „Banditske pustolovščine“ gostovalo madžarsko narodno gledališče iz Debrecena. Pričetek vseh predstav je ob 19.30 uri.

CELOVEC. – V galeriji Slama v Celovcu razstavlja znani slovenski slikar Vladimir Makuc. Glavni motivi njegovih stvaritev so ljudje, živali in vasi. Makuc slika tudi na steklo. S tem želi opozoriti, kako zlomljivo je življenje v resnici, ki se lahko v hipu sesuje kot šipa ob enem samem udarcu.

DUNAJ. – Zvezno ministrstvo za pouk, umetnost in šport je „celovškemu ansamblu“ („Klagenfurter ensemble“) dodelilo denarno nagrado v višini 80.000 šilingov za delo na malem odru. Konkretno za uprizoritev del Ernsta Jandla „Humanisti“ in „Strumpatrull“ ki ju je režiral naš rojak Martin Kušej pod skupnim naslovom „Kakor je“ in jih uprizoril v prostorih stare tovarne Neuner v Celovcu. Nagrado si režiser deli z opremljevalcem predstave Martinom Zehetgruberjem. Nagrajencema iskreno čestitamo.

CELOVEC. – Sinoči so v kavarni Doma umetnikov v Celovcu odprli razstavo fotografij Paula Wiplingerja z Dunaja. Umetnik je svojim fotografijam dal skupni naslov Zrealne podobe, posnel pa jih je ob svojih sprehodin ob Sotnici leta 1989.

Nova „die Brücke“ po svoji vsebini pestra in zanimiva

Drago Druškovič

Nedavno tega je v Celovcu izšla „die Brücke“ 4/1990, ki se tudi tokrat odlikuje s pestro in obširno vsebino. Kar na začetku koroški kulturni referent dr. Peter Ambrozy v pogovoru z glavnim urednikom revije razglablja o posledicah letošnjega znižanega kulturnega proračuna, ki bo brez dvoma najbolj prizadel vse alternativne kulturne skupine kot tudi kulturno dejavnost slovenske narodnosti.

Zanimiv je tudi prispevek Heinerja Hammerschlaga, ki ta čas pripravlja diplomsko nalogo o Petru Turriniju, in se je z njim pogovarjal o „domovini, življenjski hipotezi“, o njegovem odnosu do domače vasi, o ritualih sožitja in o socialnih spremembah na vasi, kot tudi o svojih osebnih izkušnjah z domačo vasjo.

Velik del revije je tudi tokrat posvečen področju arhitekture in deželni nagradi

za „dobro gradnjo“ 1990.

Na področju likovne in upodabljalne umetnosti nam „die Brücke“ tokrat predstavlja dela dvojčkov Heika in Uweja Bressnika, modne kreacije Markusa Kuscherja, grafike Siegfrieda Tragatschniga, objekte Egona Rubinca, oljnate slike koroško-italijanske umetnice Dainese in ne nazadnje umetniško izdelane preproge slovenskega umetnika Draga Druškoviča, ki so za gledalca prava paša za oči. Z nastajanjem in umetnostjo izdelovanja Druškovičevih preprog nas seznanja slovenski akademski slikar in umetnostni kritik Marjan Tršar, ki je od leta 1983 tudi profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Poznate Videm? Ne? Potem pa si oglejte njegove fotografske impresije, ki nam jih predstavlja fotograf Paolo Gallo. Avtor je reklamni fotograf in dela v Vidmu in New Yorku, za svoja dela pa je prejel že vrsto odlikovanj in nagrad.

Zadnji del je kot običajno posvečen aktualnim koroškim literarnim ustvarjalcem in knjigam. V njem tokrat najdete prispevek Thomasa Plucha, satirični esej Egyda Gstättnerja, prozo Herwiga Salarja, pesmi Alexandra Widnerja in prispevek o romanu „Alamut“ slovenskega pisatelja Vladimira Bartola (1903–1967).

Št.V.

Globašani so znani po vsakoletnem streljanju

Velikonočno streljanje

Ena od velikonočnih navad, ki so razširjene po južnem Koroškem, na Zilji, v Rožu in Podjuni, je velikonočno streljanje. Mladi vaščani se že tedne pred veliko nočjo pripravljajo na ta „veliki“ dogodek: na vasi zbirajo denar za nakup potrebnega streliva, pripravijo drva in „movžarje“ in pri tem seveda tudi ne pozabijo na žejo, ki je tako rekoč del težkega dela.

Streljati začnejo ob vstajenju, z njim pa nadaljujejo največkrat kar do poldneva velikonočne nedelje ali še dlje.

Varstvo okolja v prostoru Alpe-Jadran

CELOVEC. – Delovna skupnost Alpe-Jadran je nedavno tega izdala strokovni slovar izrazov in pojmov s področja varstva okolja. Slovar vsebuje najvažnejše besede s tega področja v nemškem, hrvaškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Vsakdo, ki se zanima zanj, ga lahko brezplačno naroči pri sekretariatu za okolje (tel: 0463 33 1 90–245) Urada koroške deželne vlade.

Odlagališča odpadkov ne bo

STRAJA VAS. – Kot je pred nekaj dnevi izjavil koroški deželni svetnik Max Rauscher, v Straji vasi ne bodo zgradili odlagališča odpadkov. Doslej je bila namreč v razvojnem konceptu za odlagališča prav ta vas (nekje med BBU in avtocesto) predvidena za lokacijo deponije, ki bi jo koristila bližnja okolica Beljaka. Svojo odločitev je Rauscher utemeljil takole: „Straja vas in okolica sta že hudo prizadeti zaradi industrije in prometa, tako da bo občini treba v bodoče priznati z nadaljno škodo.“

Zveza za odstranjevanje odpadkov in strokovnjaki, ki so pristojni za okolje, pa bodo morali v prihodnjih tednih in mesecih najti novo lokacijo.

V tej zvezi je deželni svetnik še dejal, da je njegov referat dobil nalogo spremeniti 20 let star zakon o prostorskem načrtovanju. Pri tem pa bi Rauscher rad uvedel kriterije, ki so skladni z bodočim skupnim evropskim prostorom. Zakonski osnutek bodo izdelali nekako do poletja, služil pa bo za diskusijo med interesnimi skupnostmi in javnostjo.

Rauscher želi nadalje spremeniti tudi zakonska določila za večje trgovske centre, pri tem pa bo, kot je dejal, upošteval tudi želje gospodarstva.

Počitniški sejem '91 bo posvečen zdravju

CELOVEC. – Od 10. do 14. aprila bo v Celovcu potekal že 16. spomladanski počitniški sejem (Freizeit '91). Poleg tako imenovanega „Koroškega salona avtomobilov“ in „gradbenega sejma“ razstavljalci letos opozarjajo na več novosti. Posebno privlačna bosta v tej zvezi tako imenovani „praznik iger“ in „tekmovanje avtomobilskih modelov“. Brez dvoma pa bodo zbudile zanimanje tudi predstave „Elektronik Dart“ in „Pool Billard“, ki sta ta časa menda najmodernejši športni zvrsti. V težišču letošnjega počitniškega sejma pa bosta zdravje in varstvo okolja.

Če vas zanima, kako lahko preživite zdrave počitnice, obiščite predavanja in preditve (v hali 6), ki so jih razstavljalci pripravili na to temo!

Število mladih brezposelnih se je letos znižalo

KOROŠKA. – Nedavno tega je deželni statistični urad seznanil javnost s strukturinimi podatki o brezposelnosti na Koroškem v letu 1990. Zvišanje števila brezposelnih v Avstriji strokovnjaki tesno povezujejo z visokim številom inozemcev, ki so se doselili v preteklem letu. Na Koroškem je bilo lani brezposelnih povprečno 13.741 oseb, to pa je 449 oziroma 3,4 % več kot leta 1989. Pri tem pa je deželni glavar Haider opozoril, da se je število brezposelnih na Koroškem v primerjavi z drugimi zveznimi deželami le neznatno zvišalo. Posebno razveseljivo pa je, da se je na Koroškem občutno znižalo število brezposelnih mladostnikov (za 3,3%), to se je namreč v avstrijskem povprečju zvišalo za 5,5%.

Mladinski pevski zbor „Vesna“ iz Zagorja slovi po vsem svetu

Mladinski pevski zbor Vesna praznuje 120-letnico

Ob 115-letnici delovanja MPZ Vesna so slovenski mediji zapisali sledeče: „Ko je pred 115 leti takratni nadučitelj na osnovni šoli Toplice pri Zagorju Julius Plhak ustanovil mladinski pevski zbor, si verjetno ni predstavljal, da bo ta zbor deloval toliko let. Po Plhaku je zbor prevzel Emil Adamič in ga vodil 7 let. Tudi njemu so kot zborovodje sledili znani in priznani glasbeni strokovnjaki.“

Pod imenom Vesna je zbor dosegel veliko uspehov. Nekateri Zagorjani se še spominjajo, da se je ta zbor že leta 1932 popeljal na koncertno turnejo po Češkoslovaški, od leta 1964 dalje pa je

sedanji MPZ Vesna kar osemnajstkrat gostoval po Evropi in obiskal večino glavnih mest, kot so Dunaj, Praga, Varšava, Moskva, Helsinki, Stockholm, København, Bruselj, Pariz, Zürich in Berlin.

Zbor je desetkrat sodeloval na jugoslovanski reviji mladinskih pevskih zborov v Celju in na mednarodnem tekmovanju na Poljskem. Za svoje uspešno delo pa je prejel vrsto odlikovanj kot so: Gallusova plaketa, Red zaslug za narod s srebrnimi žarki ipd.

Zanimivo je še, da bo zbor letos poleti gostoval tudi na Japonskem, in sicer od 25. julija tja do 3. avgusta.

Celovec – Frankfurt dvakrat dnevno

Glavno mesto Koroške bo v kratkem še bolj povezano z ostalo Evropo in s svetom. Od 1. aprila dalje bo Celovec, poleg že obstoječih vez z Dunajem in Zürichom, dobil dodatno drugo dnevno letalsko vezo s Frankfurtom v ZRN. Avstrijska letalska družba AUA bo namreč svoje dnevne lete v Frankfurt (in nazaj) predstavila na jutranji oz. večerni termin, tirolska letalska družba „Tyrolean Airways“ pa bo ponudila novo vsakodnevno popoldansko linijo. 37-sedežno letalo Dash 8 (slika) bo vsak dan ob 17. uri letelo v Frankfurt in tam pristalo ob 18.50, povratni let iz Frankfurta pa bo prav tako vsak dan ob 14.50 uri. V Celovcu bo letalo pristalo ob 16.15 uri. Nova destinacija je zanimiva predvsem za koroški incoming-turizem, „Tyrolean Airways“ pa tudi pričakuje, da bodo to dodatno možnost koristili tudi menedžerji iz sosednje Slovenije in Furlanije.

ZA NAŠE PLANINCE ureja: Lubo Urbajs

Gorska reševalna služba

Poleg povečanega števila izletnikov, planincev in smučarjev prinašajo nove naloge za naše gorske reševalce tudi druge športne panoge, kot so zmajariji, gorski padalci in v zadnjem času gorski kolesarji. Vse reševanje ponesrečenec v gorah vestno in z velikim idealizmom brezplačno opravlja Avstrijska gorska reševalna služba. Pri tem delu njeni člani mnogokrat tvegajo celo svoja življenja. Pri tem gre dejansko za dobrodelno organizacijo, ki ji ni para na svetu.

Razumljivo je, da je takšna dejavnost povezana z velikimi finančnimi stroški – draga tehnika za reševanje v gorskih nesrečah se razvija in se vedno bolj izpopolnjuje, javna pod-

pora pa žal še zdaleč ne zadosti vseh njenih potreb. Predvsem planinci smo dolžni, da čim bolj podpremo to dobrodelno ustanovo, kar lahko storimo tako, da s 150 šilingi (ali tudi več) postanemo podporniki/Förderer Gorske reševalne službe. Za to podporo prejmemo brošuro z delovnim poročilom GRS za preteklo leto, koledar (z lepimi slikami gorskih motivov) in nalepko za avto (Goldplakete) v znak globoke povezanosti z Avstrijsko gorsko reševalno službo.

Kdor želi postati podpornik/Förderer te dobrodelne ustanove, naj se obrne na: Österreichischer Bergrettungsdienst, Celovec, Villacher Ring 59.

Spalne vreče za planince

Planinska zveza Slovenije se ukvarja z mislijo, da bi še letos sprejela sklep o prepovedi pranja v planinskih kočah.

V mnogih planinskih kočah posteljno perilo perejo sami in tako odvajajo velike količine škodljivih detergentov v podtalnico in onesnažujejo naravno okolje. Poleg tega, da ima pranje perila kvarne ekološke posledice, to tudi zelo obremenuje oskrbnike planinskih koč. Posledica tega je bila, da so se mnogi planinci odločili, da bodo svojo posteljnino nosili s seboj v nahrbtniku, in tako razbremenili oskrbnike v kočah, hkrati pa še prispevali

k čistemu okolju.

Posteljnino – rjuhe sešite v spalno vrečo – v Sloveniji jih že izdelujejo zasebniki in tovarne. V prodaji so spalne vreče iz stoodstotnega bombaža v velikosti 230 x 90 cm, s težo od 450 do 650 gramov in vreče za otroke v velikosti 190 x 90 cm, težke 350 gramov.

V akcijo s spalnimi vrečami naj bi se vključilo tudi naše planinsko društvo s svojo kočjo na Bleščeči, v kateri sploh ni možnosti za pranje perila, ker je voda kar pol kilometra oddaljena od kočje. Pranje je možno samo v dolini, kar pa je seveda povezano z visokimi stroški.

Slovenski alpinisti spet na Himalaji

Pod vodstvom Toneta Škarje, načelnika komisije za odprave v tuja gorstva in podpredsednika Planinske zveze Slovenije, je v petek, 15. marca v Nepal odpotovala glavna letošnje največje slovenske alpinistične odprave. V njej je 12 alpinistov in alpinistk, ki so si zastavili vrsto pomembnih ciljev.

Marija Frantar bo v navezi z Jožetom Rozmanom skušala opraviti prvi ženski pristop na Kangčendzengo (8.586). Ta vrh je ob Lotseju še edini osemtisočak, na katerega se še ni povzpela ženska.

Marko Prezelj in Andrej Štemfelj bosta skušala rešiti enega izmed velikih problemov: kot prva preplezati 2.800 m visok južni raz južnega vrha (8.476 m) Kangčendzenge. Vanja Furlan in Bojan Počkar se bosta poskušala kot prva povzpeli na še deviški vzhodni vrh (7.468), Kumbakarne ali Jannuja. In končno se bo Viki Grošelj, ki nabira vzpone na osemtisočake v akciji „8.000 +“,

poskušal povzpeti na tretji najvišji vrh sveta in z njega odsmučati v dolino.

Ta slovenska odprava, ki si je zadala izredno ambiciozne cilje, ki so glede na dosedanje uspehe slovenskih alpinistov povsem uresničljivi, je seveda plod dobrih priprav in uspešnega vodstva. Eden od ciljev odprave je tudi ta, da se na njej usposobijo odlični alpinisti, ki bodo kasneje sposobni samostojno voditi odprave. To pa še ni vse. Jeseni je predviden vzpon na 7.181 m visoki, še neosvojeni Menlungste, in to s Tibeta. Pavle Kozjek pa se na zimo pripravlja na direkten prvenstveni vzpon preko 4.000 m visoke južne stene Daulagirija. Ta tehnično hudo zahtevna stena je najvišja v Himalaji. Tako se vrhunski slovenski alpinisti uspešno pripravljajo na 100-letnico organiziranega planinstva na Slovenskem, ki bo leta 1993. Njihov cilj je, da se do takrat Slovenci povzpemo na vseh 14 osemtisočakov.

Lovro Sodja

Sedežnice in razne vzpenjače privabijo turiste na gore – je množičen turizem škodljiv?

Avstrijski turizem pričakuje povečano število nočitev – vzcvetel je bližnji turizem

Pred nekaj tedni se je glavni direktor podjetja „Avstrijska reklama“ dr. Klaus Lukas na neki tiskovni konferenci optimistično izrazil o razvoju turizma v Avstriji in na Koroškem v prihodnjih letih. „Zaradi političnih konfliktov na Bližnjem vzhodu in v sosedni Jugoslaviji je pričakovati“, tako je menil, „da bo v prihodnjih letih vse bolj vzcvetel tako imenovani bližnji turizem! Nahtourismus“. Število nočitev v mesecu februarju, o katerem je pred nekaj dnevi javnost seznanil avstrijski minister za gospodarstvo dr. Wolfgang Schüssel, pa ta optimizem potrjuje: sneg in že omenjeni politični konflikti so letos znatno povečali število nočitev v vseh avstrijskih deželah – izjema je le Dunaj – posebno pa še na Koroškem.

Turistično gospodarstvo letos pričakuje nov rekord: meseca februarja se je namreč število nočitev v Avstriji zvišalo kar za 11,4%, to je na 13,9 milijona. Najbolj pa se je povečalo število avstrijskih turistov, ki so se odločili za dopust v domovini – teh so meseca februarja naštel kar 3,1 milijona. Največji prirastek pa je s 33,3% imela Koroška.

Bilanca pa ni pozitivna le meseca februarja, nasprotno, vsa zimska sezona (od novembra lani do februarja, letos) je bila uspešna. V primerjavi z istim obdobjem lani, se je število zimskih nočitev v avstrijskem povprečju zvišalo za 8,5%, na Koroškem pa je turistično gospodarstvo zabeležilo prirastek v višini 25,2%.

Od kod prihaja največ inozemskih turistov? Najbolj je njihovo število naraslo iz severnih evropskih dežel, Belgijcev je bilo kar 27% več kot lani, Nizozemcev 18,2%, Nemcev pa 14,9%. Ne nazadnje zaradi vojne na Bližnjem vzhodu pa se je letos znatno znižalo število turistov iz ZDA in Velike Britanije.

Turistični sejem „Gast 91“ je bil dobro obiskan

Koroška je zaradi svoje narave, ravnovesja med jezeri in gorami posebno privlačen cilj za turiste, prav zato pa pristojni strokovnjaki upajo tudi na uspešno poletno sezono. Lani se je, kot nam je znano, na Koroškem poletni zmanjšalo število nočitev.

Te dni se je tudi končal strokovni turistični sejem „Gast 91“, ki ga je turistično gospodarstvo v Celovcu priredilo že 23-č. V središču pozornosti sta bili – kako naj bi bilo drugače – gastronomija in turizem. Vsakoletni sejem „Gast“ je pomemben predvsem za južno Avstrijo in za prostor Alpe-Jadran, ker daje impulze za razvoj turizma v teh regijah. V zadnjih letih se je vse bolj uveljavil tudi na mednarodni ravni. Tudi letos je bila ponudba široko zasnovana, segala je od opreme za turistična podjetja, kuhinj za gostinska podjetja vse tja do področja EDV, ki bistveno olajša načrtovanje in delo v gostinskih podjetjih. Sejma so se udeležile strokovne delegacije iz Jugoslavije, Italije, Madžarske, Zvezne republike Nemčije, Švice in Poljske. 67,9% letošnjih obiskovalcev sejma zavzema važna mesta (npr. menedžerji) v turističnih podjetjih.

Od 26. do 28. marca je Center za turistično in ekonomsko propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani priredil turistični forum Alpe-Jadran 1991, katerega so se udeležili tudi predstavniki avstrijskega turističnega trženja. Ob tej priložnosti so med drugim predstavili tudi avstrijski koncept marketinga do leta 2000, dr. Helmut Ellensohn, direktor Koroškega turističnega podjetja pa je predstavil trženje dežele Koroške.

Tovrstne prireditve so brez dvoma pomembne za razvoj turizma in za sodelovanje

turističnih podjetij v regiji Alpe-Jadran. Ne moremo namreč mimo dejstva, da Koroška – podobno pa velja tudi za Jugoslavijo – v veliki meri živi od dohodkov iz turizma. Zato je razumljivo, da si turistično gospodarstvo in pristojni politiki prizadevajo, da bi povečali število nočitev.

Množičen turizem ogroža naravo

Ob tem pa je v zadnjih letih slišati tudi kritične glasove, ki svarijo pred množičnim turizmom, pred nekritičnim povečanjem kapacitet na tem področju (število postelj, gradnja sedežnic in drugih vzpenjač...), ker vse to ogroža naše okolje, naše gore in jezera, ki pa so osnova turizma: če jih bomo na Koroškem uničili oziroma oskrunili, ne bomo več privlačni za goste, od katerih živimo. V tej zvezi vedno spet teče diskusija o tako imenovanem kvalitetnem „rahlem“ (sanft) turizmu, ki naj bi imel v bodoče prednost pred povečanjem števila nočitev. Bo torej tako imenovani „rahli turizem“, ki nam bi ohranil lepoto narave tudi v prihodnjih desetletjih, prava alternativa, ali pa je govoričenje o tej vrsti turizma le alibi-dejanje brez dejanskih posledic? Dejstvo je, da še zlasti zimski turizem škoduje ravnovesju v naravi in ogroža naše gore. Ali se zavedamo, da jih „žrtvujemo“ za dvomljiv dobiček, ki po eni strani koristi velikim turističnim podjetjem, po drugi pa nas bo vse oškodoval, ko bo kaj hitro uničil lepote naše domovine.

Štefka Vavti

Brezposelni mladi popravljajo kolesa

Pred tremi leti je nekaj angažiranih mladostnikov ustanovilo „Društvo za podporo in solidarnost z brezposelnimi mladostniki“. „Soliraditāt“ deluje v Celovcu in je neke vrste eksperimentalna iniciativa na delovnem trgu. Kolesarska in avtomobilska mehanična delavnica zaposluje v prvi vrsti mladostnike, ki zaradi osebnih, psihičnih in drugih problemov na prostem delovnem trgu ne najdejo zaposlitve.

Po zakonu smo vsi enaki, vendar pa to ne velja na delovnem trgu, kajti zaposlitev najdejo v prvi vrsti ustrezno izobraženi, socialno integrirani mladostniki, ki znajo delati tudi pod pritiskom. Skozi socialno mrežo pa slej ko prej padejo vsi tisti, ki imajo težave s svojo osebnostjo, ki so na kakršenkoli način prizadeti ali pa pomanjkljivo izobraženi. Prav tej skupini, ki je na delovnem trgu zapostavljena, pa skušajo pomagati sodelavci društva „Soliraditāt“.

V svojih delavnicah za popraviljanje starih in poškodovanih koles (po potrebi tudi avtomobilov) društvo zaposluje mladostnike, ki imajo probleme na šolskem in socialnem področju. Na ta način so redno zaposleni po štirje mladostniki, ki v tem projektu sodelujejo okrog pol leta. V tem času pod strokovnim vodstvom mojstra avtomehnika in ključavničarja pridobijo potrebno znanje, hkrati pa jim v primeru, če se pojavijo problemi na socialnem področju, pomaga tudi socialno-pedagoška delavka. Na ta način se mladostniki naučijo zdržati pritisk, se usposobijo za vključitev v delovni proces, obenem pa tudi utrjujejo svojo osebnost, tako da jim je pozneje na prostem delovnem trgu lažje, ker imajo boljše pogoje, da najdejo zaposlitev.

Socialno-pedagoška delavka Silvana Fischer si je pri svojem delu s „težavnimi“ mladostniki pridobila izkušnje, da društvu v največ primerih tudi uspe utrditi

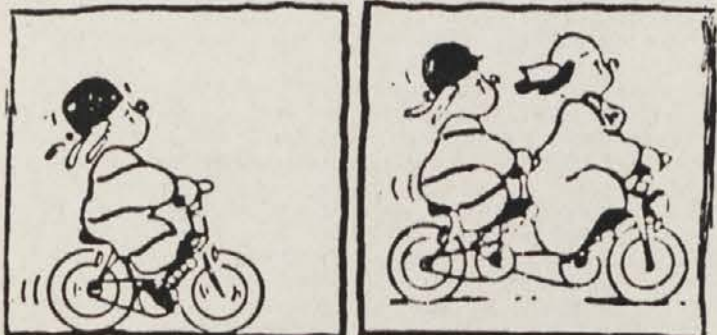
osebnost prizadetih: „Od dvanajstih mladostnikov, ki smo jih zaposlovali v zadnjih letih, jih je medtem šest našlo primerno zaposlitev na prostem delovnem trgu. Mislim, da to lahko ocenjujemo za uspeh!“

Ker pa na Koroškem narašča povpraševanje po poklicnih delavcih, se društvo v zadnjem času ukvarja z najbolj težavnimi in agresivnimi mladostniki. Prav te pa je težko vključevati v obstoječo delavnico, zato je nedavno tega nastala še ena delavnica v Koschutastraße v Celovcu. Tam si tovrstno moteni lahko pridobijo osnovno znanje (pol leta), ki ga pozneje s prakso dopolnijo še v delavnici za popraviljanje koles in avtomobilov v Dr. Palla-Gasse 29. Naslednja stopnja rehabilitacijskega procesa pa je posredovanje delovnega urada za primerno delovno mesto.

Medtem ko se je društvo v zadnjih letih posvečalo izključno mladostnikom, pa se v zadnjem času javlja vse več starejših delavcev, ki iščejo zaposlitev.

Vse to delovanje podpirata v prvi vrsti uprava delovnega urada (Arbeitsmarktverwaltung) in krška škofija. Društvo pa si v bodoče želi ustreznih podpor tudi od dežele in občin.

Vsako, ki želi podpreti „Soliraditāt“ lahko tej delavnici odda v popravilo pokvarjeno kolo oziroma avtomobil. Delavnico najdete v Dr. Palla-Gasse 29, za termin ali informacije pa se lahko obrnete po telefonu na številko: 0463/516310.

Bradači

Koliko bradačev se dandanes klati po svetu! In vsi so si podobni. Pravzaprav je težko reči, kakšni pravzaprav so. Mogoče si puščajo rasti brade prav zato, da skrivajo obraz.

Vprašanje je tudi, kako se umivajo. Ali si umivajo obraz, tako kot si umivamo lase? To me res zanima. Kako pogosto si umivajo obraz? Ali enkrat na teden, ob nedeljah? Ali si brado milijo? Si jo posušijo s sušilcem? Si vanjo vtrijo mazilo proti plešavosti? Ali grejo k brivcu ali si jo pristrižejo doma, v kopalnici pred ogledalom, s škarjicami za nohte?

Ne vem. Mogoče se boš tudi ti začel tako spraševati, ko boš srečal kakega bradača in si ga pobliže ogledal. Stavim, da boš naletel nanj takoj, ko boš stopil iz hiše.

Butač

Butač je bil eden od košatih bradačev. Obraz je imel bujno poraščen, samo čelo, oči in nos so gledali v svet. Dlake so mu poganjale celo iz nosnic in ušes. Prav ogabno.

Prepričan je bil, da ga vsa ta kosmatija dela neznansko pametnega in mogočnega. V resnici pa ni bil ne pameten in ne mogočen. Butač je bil butec. Butec se je rodil, zdaj, pri šestdesetih, pa je bil šestdesetkrat bolj butast kot ob rojstvu.

Njegova brada ni bila gladka in mehka kot pri večini bradačev. Poganjala je v ostrih kocih, ki so mu štrlele kot na zobni četki.

In kako pogosto si je umival to krtače?

Prav nikoli! Niti ob nedeljah! In tako že leta in leta.

O tem pa se prepričajte kar sami: v knjigi „Carovnica in mavrična mačka“ (Mladinska knjiga, 1990) najdete med drugim več zgodb iz življenja Butača in Butačke (avtor je Roald Dahl), kako si eden drugemu delata življenje težko. Zgodbe priporočam vsem, ki se radi smejejo! Knjigo dobite tudi v Naši knjigi na Pavličevi ulici v Celovcu.

Butač je špagetel!

Umazane brade

Kot dobro veš, se vsak gladek obraz, tak kot je moj ali tvoj, prej ali slej umaže. Pa kaj! Si ga pač umiješ.

S kosmatimi obrazi pa je stokrat huje. Marsikaj se oprime kocin, hrana še posebej rada. Omake proniknejo prav do korenov in tam tudi ostanejo. Gladek obraz si lahko obrišeš s prtičkom, bradaču pa prtiček nič ne pomaga.

Če hočemo, lahko jemo tako, da se ne popackamo po celem obrazu. Bradač pa si ne more pomagati. Kar pogledaj ga! Naj še tako široko odpira usta, nekaj sladoleda, golaža ali čokolade zmeraj gongača v bradi.

Butaču pa se nikoli ni ljubilo na široko odpirati ust, zato je v njegovi bradi mrgolelo ostankov zajtrkov, kosil in večerij. Ne velikih ostankov, seveda, te si je sproti obrisal z rokavom ali pa kar v roko.

Če si pogledal od blizu (bolje da ne), si lahko videl ostanke posušenega jajca na oko, špinace, paradižnikove mezge, zmlate ribe, piščančjih jetrc in drugih Butačevih najljubših jedi.

In če si pogledal še bolj od blizu (v tem primeru si moral dobro zatisniti nos), če si mu z očmi povrtal med brki, ki so mu štrleli iz zgornje ustnice, si lahko opazil tudi ostanke, ki so ušli brisanju z rokavom ali rokami in so mu tičali tam še mesece in mesece. Na primer kos črvice gorgonzole, star plesniv ovseni kosmič ali cel rep konzervirane sardine.

Zato Butač tudi nikoli ni bil lačen. Če je stegnil jezik in ga poslal raziskovat levo in desno po svoji kosmati džungli, je zmeraj lahko odkril kakšen okusen zalogajček.

Skratka, Butač je bil naglusno smrdljiv dedec. Povrhu pa je bil tudi zelo hudoben.

Pet prijateljev – izšle so nove knjige

V mladinski knjižni seriji „5 prijateljev“ Enida Blytona so izšle tri nove knjige, ki vam jih na kratko predstavljam:

5 prijatelj, Cigančica Jo:

Julian, Dick, George, Anne in psiček Timmy preživljajo počitnice v dveh starih cirkuških prikolicah v bližini razvalin Vilinskega gradu. Za sosede dobijo pisano cirkuško družino: požiralca ognja, metalca nožev, krotilca kač... Žal pa se hočejo cirkusanti peterice na vsak način znebiti – zlepa ali zgrda... več preberite kar sami!

5 prijatelj, V pasti:

Julian, Dick, Anne, George in Timmy ostanejo sami doma. Neke noči vdrejo

v stričevo sobo neznanca in odnesejo dragocene dokumente. Naslednje jutro ugrabijo še Georgea in Timmyja. Otroci kmalu dobijo sporočilo: če hočejo, da se prijatelja vrneta, morajo zlikovcem izročiti stričevo beležko s skicami... Kako so se odločili?

5 prijatelj, Luč v svetilniku:

Prijatelji preživljajo poletne počitnice v Cornwallu, samotni pokrajini ob morju. Star pastir jim pripoveduje srhljive zgodbe o morskih razbojnikih, ki so z lažnim svetilnikom zvaljali ladje v past. In ko jim še pove, da se v viharjih nočeh v zapuščenem stolpu še vedno prižiga skrivnostna luč, se otroci

nemudoma podajo v novo pustolovščino... Kako jim pri tem gre, to pa preberite sami!

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Četrtek, 4. 4. 19.00	v hiši „Severin“ v Celovcu	SKUPAJ IN VSAKSEBI SKOZI STOLETJE predavanje in pogovor z Levom Detelo, diskusijo bo vodil dv. sv. dr. Vospernik	KDO, referat za izobražence
Četrtek, 4. 4. 19.30	v domu v Tinjah	AVTOGENI TRENING ZA ODRASLE vodi: dr. Rosemarie Brunnhaler-Tscherteu	Sodalitas
Petek, od 5. 4. do 7. 4. 15.00	v domu v Tinjah	GOVORNIŠKO ŠOLANJE (kako govoriti in nastopati brez strahu, kako učinkovitejšo argumentirati pri sejah – za občinske odbornike in odbornice, predava: Eduard Ploier	Sodalitas
Petek, 5. 4. 19.30	v domu v Tinjah	OKROGLA MIZA na temo: Vojna in sprava – All je mogoča? Diskutirali bodo koroški partizani in slovenski domobranci, vodi: prof. Jože Wakounig	Sodalitas
Sobota, 6. 4. in 7. 4. 20.00	v kulturnem domu v Šentprimožu	PREMIERA DRAME „VELEJA“ nastopajo igralci domačega društva, režija: Peter Militarov	SPD Danica
Ponedeljek, 8. 4. 13.30	v domu v Tinjah	KUHARSKI TEČAJ: Zdrava, polnovredna hrana, vodi: Maria Steinbrugger	Sodalitas
Torek, 9. 4. 19.30	v Evropski hiši v Celovcu	KONFLIKTI V SLOVENIJI – VZROKI IN RAZVOJ, Club tre popoli predava: univ. prof. dr. Janko Prunk iz Ljubljane	
Četrtek, 11. 4. 19.30	v domu v Tinjah	ZDRAVSTVENA HRANA ZA ZDRAVE IN BOLNE predava: dr. Sebastian Mathew	Sodalitas
Petek, od 12. 4. do 13. 4.	v domu v Tinjah	SLIKANJE NA STEKLO za začetnike in napredujoče, vodi: Anica Vrečar	Sodalitas
Sobota, 13. 4. 21.00	Hotel Obir v Železni Kapli	LOVSKI PLES, igra: Ansambel „Dobri prijatelji“	Lovski pevski zbor Železna Kapla
Nedelja, 14. 4. 14.30	v farni dvorani v Železni Kapli	SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV v nedeljo 21. 4. 1991, ob 14.30 uri v kulturnem domu na Radišah	KKZ, SPD „Zarja“ in SPD „Radiše“
Torek, 16. 4. od 14.30 do 16.30	v domu v Tinjah	PLES ZA STAREJŠE razni družabni plesi, vodi: Friederike Knez-Jernej	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

– Pri Joklnu – Leon Zakrajšek – slike
– Galerija Carinthia – Alterplatz – Walter Krobath, nova dela, otvoritev 9. 4. ob 19.00 uri

BEGUNJE

– Galerija Avsenik – razstava slik znanih jugoslovanskih avtorjev, dela je odstopila galerija LM v Mariboru. Ogljed del je možen vsak dan od 11. do 17. ure.

IZLETI

SAMOSTANE IN LEPOTE BOLGARIJE si lahko ogledate v Domu v Tinjah od 2. do 6. aprila 1991. **Vodstvo:** dr. Franc Perko, **spremljavo:** Jože Kopeinig

Pokojninska zavarovalnica za delavce obvešča

Govorilne ure v aprilu:

Pliberk, v stavbi občine, 10. Oktober-Platz 1, 18.4., od 11.30 do 14.00

Labot, občinska hiša, 18.4. od 8.00 do 10.00

Beljak, delavska zbornica, Kaiser-Josef-Platz, 19.4., 23.4., od 8.00 do 12.00

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 2. 4. 1991

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,70	12,20
za 1 angleški funt	£ 20,55	21,35
za 100 franc. frankov	f 204,00	212,00
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,97
za 100 dinarjev	DIN 50,00	70,00
za 100 švic. frankov	sfr 811,00	839,00
za 100 holand. guldov	Hfl 613,00	635,00
za 100 nemških mark	DM 691,70	713,70

Posreduje: Posojilnica-Bank, Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

LESERBRIEF

Offener Brief an den KHD

Sehr geehrte Damen und Herren,

vor kurzem entnahm ich einer Zeitungsmeldung, daß Ihre Organisation angesichts der geänderten internationalen politischen Verhältnisse Ihre eigene Position neu überdenken und in einem 10-Punkte-Programm neu formulieren will. Wie Sie wissen, habe ich schon seit langem Ihre politischen Aktivitäten mit Interesse verfolgt, ohne allerdings etwas dazu beizutragen. Als alter Kärntner und Klagenfurter sehe ich nunmehr eine Möglichkeit, an dem, was Sie vorhaben, mitzuwirken, und überreiche Ihnen in der Anlage meinen Vorschlag für ein solches 10-Punkte-Programm. Betrachten Sie bitte diesen Programmentwurf als Diskussionspapier, das auch verändert und erweitert werden kann.

Im Interesse einer möglichst breiten Diskussion – möglichst unter allen Kärntnern – sende ich Kopien dieses Briefes auch an die Kärntner Zeitungen und an

die beiden slowenischen Zentralorganisationen, sowie auch an den Herrn Landeshauptmann, weil dieser in hohem Maß an einem humanen Zusammenleben der Regionen in Europa interessiert ist und weil ein solches Programm wesentlich positive Auswirkungen Prestige unseres Landes haben kann. **Vorschlag für ein 10-Punkte-Programm des Kärntner Heimatdienstes (KHD) für ein europareifes Kärnten:**

Der Kärntner Heimatdienst (KHD), der sich seinem Namen entsprechend als Organisation zum Dienst an der Heimat versteht, also zum Dienst an allen Menschen und Menschengruppen, die in dieser Kärntner Heimat leben, hat sich entschlossen, entsprechend der geänderten außen- und innenpolitischen Lage seinen Standort neu zu bestimmen und im folgenden 10-Punkte-Programm festzulegen:

1. Der KHD widerruft die gesamte gegen das Slowenentum in Kärnten gerichtete deutsch-

nationale Propaganda seit der Kärntner Volksabstimmung vom 10. 10. 1920, im besonderen seine Formel vom Schlußstrich aus dem Jahr 1970, und entschuldigt sich offiziell bei allen, gegen die diese Propaganda gerichtet war und die dadurch geschädigt wurden.

2. Der KHD verzichtet auf die Sprache, die seine Vertreter in seinen Publikationen, bei seinen Veranstaltungen und bei anderen Gelegenheiten verwendet haben, und bemüht sich um eine Sprache, die auf die Realisierung von Humanität, Zusammenarbeit und völkerverbindende Verständigung ausgerichtet ist.

3. Der KHD anerkennt die Gleichwertigkeit aller Völker und Volksgruppen – und damit auch der beiden Volksgruppen in Kärnten – und richtet seine Politik darauf aus, diese Gleichwertigkeit zu verwirklichen.

4. Der KHD beendet daher seine gegen die Kärntner Slowenen gerichtete Politik und den damit auf früher mehr als 100.000, jetzt nur mehr auf 10.000 Kärntnern legenden Assimilationsdruck und setzt sich mit seinen ganzen Kräften für die Wiedergutmachung der Schäden ein, die diese Politik dem slowenischen Volkstum in Kärnten zugefügt hat.

5. Der KHD beendet außerdem seine kultur- und bildungspolitische Linie, die darauf ausgerichtet war, die deutschsprachigen Kärntner von der Zweisprachigkeit fernzuhalten, und wird in Zukunft alles daransetzen, die Zweisprachigkeit im Kindergarten- und Schulwesen in Kärnten, zumindest aber im zweisprachigen Gebiet so schnell und effektiv wie möglich zu realisieren und damit ein enges und fruchtbares Zusammenleben der beiden Volksgruppen zu fördern und zu sichern.

6. Der KHD setzt sich ab sofort dafür ein, daß überall dort, wo es seinerzeit slowenische Orts- und Flurnamen gegeben hat, zweisprachige Ortstafeln sowie auch andere offizielle Aufschriften von Gesetzes wegen aufgestellt bzw. angebracht werden, damit der volkstümliche Reichtum unseres Landes ausreichend in Erscheinung tritt.

7. Der KHD tritt dafür ein, daß jeder Kärntner unmittelbar die Möglichkeit hat, bei Verwaltungs- und Justizbehörden seine Muttersprache zu verwenden, und daß die genannten Behörden personell und fachlich dementsprechend ausgestattet werden.

8. Der KHD tritt für die größtmögliche Förderung der slowenischen Sprache in Kärnten und für eine analoge Förderung der deutschen Sprache in den Nachbarländern ein.

9. Der KHD wird auf der Grundlage dieser Maßnahmen alles in seinen Kräften stehende tun, um ein friedliches Zusammenleben der Nachbarregionen ohne nationales Abgrenzungdenken und in diesem Zusammenhang eine immer engere kulturelle und wirtschaftliche Integration dieser Regionen zu ermöglichen.

10. Der KHD wird als organisatorische Basis für die Durchführung dieser Maßnahmen sein Präsidium in Zukunft aus Interessenvertretern beider Volksgruppen zusammensetzen.

Mit diesen Maßnahmen hofft der KHD auf der Basis des demokratischen Österreich und seiner immerwährenden Neutralität und unter Nutzung der speziellen Voraussetzungen in Kärnten zur Entwicklung eines beispielhaften Modells für ein friedliches multinationales Europa ohne nationales Abgrenzungdenken beizutragen.

Mit freundlichen Grüßen
Robert Saxer, Klagenfurt

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

1) **BENKO Vlado** Mednarodni odnosi: obravnava razvoj mednarodnih odnosov in mednarodne skupnosti..., Maribor: Obzorja, 1987. – 471 str. – (Sociološka in politološka knjižnica; 20)

2) **DEMOKRATIČNA družina – kaj je to?** To delo je nastajalo z željo, da bi pospešilo demokratizirajo odnosov v družinah... – Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije. – 128 str.: ilustr. – (Družina in vzgoja; 5)

3) **GRMIČ Vekoslav** Christentum und Sozialismus: Beiträge zu einer weltverantwortlichen Theologie unter besonderer Berücksichtigung Sloweniens. – Celovec: Drava, 1988. – 188 str. – (Disertacije in razprave; 18)

4) **VEITER Theodor** Humanitas ethnica: Menschenwürde, Recht und Gemeinschaft. – Wien: Stuttgart: Wilhelm Braumüller. – 427 str. – (Ethnos; 5)

KOJC Martin Učbenik življenja: po avtorjem trdnem in filozofsko utemeljenem prepričanju je človekovo bivanjsko oporišče v miselni sferi... – Lj.: Domus, 1989. – 112 str. (Zbirka Sopotja)

LOTTO

3 6 24 31 34 44 (23)
Joker: 640591 b. j.

TOTO

11X XX1 1XX 11X
Stava: 2:0, 2:0, 1:1, 1:1 b. j.

4.-9. 4.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA
ČE 4. 4.	10.30 Goljufiva igra; 13.35 Roseanne; 14.00 Kung Fu; 15.00 Otroški spored; 16.00 Za najmlajše; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Mi; 18.30 Srečna družina; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Deset let Glasbenega skednja; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Easy Flyer.	17.05 Leksikon umetnikov; 17.15 Arabci in Evropa; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Povej resnico; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranje-politični report; 21.00 O novih filmih; 21.30 Kulturni report; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Klub 2.	9.00 Grizli Adams; 9.55 Popolni vohun; 15.30 Mozaik; 16.00 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.40 Spored za otroke; Štirdeset zelenih slonov; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Simenon; 21.10 Tednik; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Ti in jaz, Kriminalna zgodba.
PE 5. 4.	10.30 Naša hiša v Kamerunu; 13.-35 Roseanne; 14.00 Pravnik Kreuzberg; 14.45 Bodoči mojstri; 15.30 Otroški spored; 16.00 Za najmlajše; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Mi; 18.30 Srečna družina; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Akti XY - nerešeni; 21.25 Pogledi s strani.	15.45 Leksikon - umetnikov; 15.55 Farmerjeva hči; 17.30 Shajališče narava; 18.00 Pravica do ljubezni; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Knoff-Hoff-Show; 21.15 Specialno o znanosti; 21.15 Šiling - gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Umetnostni komadi.	9.00 Klub klobuk; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Tednik; 18.10 Spored za otroke: Zgodbe o Poluhcu; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Rdeča zastava nad Tibetom; 21.15 Popolni vohun; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Dragi John, Super policaja.
SO 6. 4.	13.35 Mož v sivi flaneli; 15.30 Otroški spored; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Šport; 18.30 Srečna družina; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Model in vohun; 23.05 Moreče sanje; 0.40 Čas v sliki; 0.45 Operacija ni uspela - pacient živ; 2.00 Čas v sliki.	15.20 Pogovor z umetnico Anjo Silja; 17.00 Draga družina; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Goljufiva igra; 21.50 Čas v sliki; 21.50 Odklenkajoča Avstrija; 22.35 Šport; 23.05 Neposredno v soboto.	9.00 Radovedni Taček; 10.50 Zgodbe iz školjke; 14.20 Marlboro Music Show; 14.20 Sedem na en mah; 16.20 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.30 Po slovensko; 19.12 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.35 Lennon; 22.10 Dnevnik; 22.30 Sova: Na zdravje, Twin Peaks, Park je moj.
NE 7. 4.	13.00 Čas v sliki; 13.10 Pravica do ljubezni; 13.35 Doktor Aho; 15.30 Otroški spored; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Srečna družina; 19.15 Lotto: žreb; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Libussa; 22.20 Pogovor s K. Schwarzenbergom; 23.05 Annes de Pelerinage; 0.00 Čas v sliki.	13.00 Dober dan, Koroška; 14.15 Kmečka dežela - dežela otrok? 15.00 Športno popoldne; 16.30 Svileni cesta morja; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 18.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Onassis: zlati Grk.	9.00 Oblaček Pohajaček; 9.15 Živ-žav; 10.15 Zrcalo tedna; 15.10 Obzorja duha; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.30 Spored za otroke: Radovedni Taček, Alf; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Žalujoci ostali; 22.40 Dnevnik; 23.00 400 let slovenske glasbe; 23.40 Sova: Seznam.
PO 8. 4.	15.00 Otroški spored; 16.35 Za najmlajše; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Mi; 18.30 Srečna družina; 19.22 novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.25 Peter Strom; 22.15 Za ljubitelje filmov; 22.45 Another Country; 0.15 Harri Stojka - ekspres; 1.00 Čas v sliki.	16.45 Skrivnostni svet Wakulla; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Mojstri šal; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Otok sanj; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Trdnjava Evropa; 2.00 Čas v sliki; 22.30 Poslednji sen; 23.15 Jour fixe; 0.15 Čas v sliki.	8.55 Otroška matineja: Živ-žav; 10.15 V znamenju zvezd; 10.45 Muppet Show; 12.05 Zelena ura; 13.10 Ona+on; 14.40 Saga o Forsyth; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.40 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Posel je posel; 22.00 Dnevnik; 22.20 Sova: Kreplji in praske.
TO 9. 4.	14.00 Waltonsovi; 14.50 Bodoči mojstri; 15.00 Otroški spored; 16.10 Za najmlajše; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Mi; 18.30 Srečna družina; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Univerzum; 21.07 Pogledi s strani; 21.15 V povratnem krogu križa.	17.00 Radioaktivnost - korist z rizikom; 17.30 Orientacija; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Dobro zatulil, lev; 19.00 Koroška danes; 20.15 Ob 5. obletnici smrti H. Conradsa; 21.05 Zunanje-politični report; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Šport; 22.45 Klub 2, Čas v sliki.	9.00 Zgodbe iz školjke; 15.05 Mozaik; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Periskopov Raček; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Včerajšnje sanje; 21.10 San Remo 91; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Haggard, Seznam; 23.50 Video strani.

Živalski park v Rožeku nudi našim najmlajšim vrsto zanimivega in poučnega.

Ekološki živalski park v Rožeku

Pred velikonočnimi prazniki je letos že 21-tič odprl svoja vrata živalski park v Rožeku. Poleg približno 20 vrst živali - vsega skupaj jih imajo ta čas okrog 200, pričakujejo pa še naraščaj - park letos ponuja še več zanimivosti. Najvažnejša je brez dvoma ta, da so park v Rožeku preimenovali v ekološki živalski park, ker obiskovalcem poleg ogleda živali in možnosti potovanja v naravi nudi še kaj poučnega: nov je letos neke vrste vodni biotop, ob katerem lahko tudi že najmlajši spoznajo, katere živali žive v mlakah in majhnih naravnih jezerih. Na plakatih, tako imenovanih „posterjih“ pa se vsakdo lahko informira o možnostih in problemih varstva okolja. Poleg tega pa sta obiskovalcem na voljo še geološka poučna pot in mreža poti za kolesarjenje.

Z nami na Krf!

Iz raznih vzrokov nismo uspeli organizirati napovedano potovanje po severozahodni Evropi. Odločili pa smo se za devetdnevno potovanje od 5. do vključno 13. maja letos z avtobusom in ladjo na juž, na grški otok Krf (Korfu) v otranski morški ožini med Italijo in Grčijo. Proga našega potovanja poteka z avtobusom ob italijanski obali do пристanišča Brindisi. Od tam nočna vožnja z večtisočtonskim trajektom v štiri-posteljnih kabinah na otok Krf, povratna vožnja z ladjo bo podnevi. Krf je znan kot otok cvetja in večne pomladi, že avstrjska cesarica Elizabeta je imela tam svojo letno rezidenco. Na poti proti cilju in na povratku bomo trikrat prenočili v Italiji in štirikrat v istem hotelu na Krfu, povsod na osnovi polpenziona - večerja in zajtrk. Vse sobe imajo WC in prho ali kopalno kad. Na otoku bo možno kopanje in ogled znamenitosti.

Cena potovanja v dvoposteljni sobah 5.000, za enoposteljno doplačilo 980 šil. Prosimo za čimprejšnjo prijavo po telefonu, dopoldne (0463) 51 37 52, popoldne (0463) 21 07 04 ali pri Milki Kokot, telefon (0463) 51 43 00/40

Janez Weiss za Zvezo koroških parizanov

RADIO KOROŠKA

18.10-19.00

SLOVENSKE ODDAJE

Sreda, 3. 4. Glasbena sredo
Večerna 21.05-22.00 Sodobna slov. literatura na Koroškem

Četrtek, 4. 4. Rož - Podjuna - Zilja

Petek, 5. 4. Koroški liki (R. Vospernik)
Jezikovni pogovor (J. Messner)
Socialno skrbstvo v dvojezičnem okolju (F. Merkač)

Sobota, 6. 4. Od pesmi do pesmi - od srca do srca

Nedelja, 7. 4.
6.30 - 7.00 Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (žpk. C. Demšar)
18.10 - 18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 8. 4. Kmetovanje - le poklic za moške?

Torek, 2. 4. Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 7. 4. 1991, ob 13.00 uri

predvidoma z naslednjimi prispevki:

- mag. Raimund Grilc, novi župan v Pliberku
- Bistrica pri Pliberku: problemi nove občine
- Po zakonu manjše skupine v otroških vrtcih, tudi privatnih
- „Vojna in sprava - ali je sprava mogoča?“ - diskusija v Tinjah
- Mohorjeva - najstarejša Koroška založba s sodobnimi pristopi
- Dürrenmatov „Meteor“ uprizorjen na Radišah

SODOBNA SLOVENSKA LITERATURA NA KOROŠKEM

„Tako kot moramo dramsko besedilo opredeliti v ambivalentnih in komplementarnih okvirih literature in gledališča, moramo tudi gledališče in njegovo funkcijo vedno spet povezovati z družbenim in družbopolitičnim ozadjem, ki ne nazadnje določa tudi status gledališča v javnosti“. Ta ugotovitev dr. Maje Haderlap je vodila razmišljanja o dramskih poskusih in slovenskem (amaterskem) gledališču na Koroškem. Najmanj toliko kot o besedilih samih je predavateljica govorila o kulturnopolitičnih ozadjih koroških Slovencev.

Referat dr. Maje Haderlap je bil hkrati zadnji v okviru niza predavanj na inštitutu za občo in primerjalno književnost na celoški univerzi, zato s petim in zadnjim delom v večerni oddaji slovenskega sporeda avstrjskega radia končujemo serijo o sodobni slovenski literaturi na Koroškem.

UNIOR BOROVLJE

TOVARNA ORODJA

išče **absolventa(ko) HAK**

z znanjem EDV za obdelavo naročil, fakturiranje in pomoč v prodaji

absolventa HTL smer stroje-gradnja/izdelava orodja z znanjem EDV za pripravo dela, REFA.

Prijave prosimo po telefonu 0 42 27 / 35 15 - gospod Hribernik.

UNIOR BOROVLJE Loiblstr. 34 9170 Borovlje

Prvi točki sta osvojeni

Prva prvenstvena tekma po zimskem odmoru je vedno najtežja. Tega se je SAK zavedal pred tekmo v Brežah, pa tudi v sami igri je bilo opaziti, da kljub izvrstnim pripravam igralci tokrat še niso mogli povsem zadovoljiti pričakovanj. Toda tudi v takih težkih tekmah pač šteje le rezultat, ta pa je bil 1 : 0 za SAK...

Slovenska ekipa je tekmo začela zelo previdno. Trener Ramšak se je odločil za varianto

z enim samim napadalcem in okrepljeno sredinsko vrsto. Seveda so bili zato domačini več v napadu in imeli tudi nekaj možnosti. Že v 31. minuti je med navijači domačinov završalo, toda žoga se je le odbila od stative nazaj v igrišče, ne pa v vrata, ki jih je sicer zanesljivo branil novinec v vrstah SAK Preschern. Okoli 30. minute so igralci SAK spoznali, da se bodo morali za zmago bolj potruditi, in že v 40.

minuti je Krausler zadel – toda tudi on le stativo.

V drugem delu tekme je organizacijo igre SAK prevzel sijajni Stanislavljivič in v 70. minuti se je zgodilo: Ervin Galo je s šestnajstmetrskę črte streljal proti vratom, žoga se je odbila od branilca Brežanov, tako da domači vratar ni mogel preprečiti zadetka. SAK je vodil z 1 : 0 in s tem izidom po taktično dobrem obrambnem delu odšel v slačilnico.

Z borbo do uspeha: Ramšak, Krausler, L. Sadjak in Stanislavljivič.

Ervin Galo (levo) je dosegel edini gol.

Vratar poškodovan

Žalosten višek tekme Bilčovščanov proti ASV Celovec je bila poškodba celovškega vratarja Müllerja, katerega je brez vsakršne namere napadalec Jozi Partl tako močno zadel v obraz, da so ga morali odpeljati z rešilnim helikopterjem. Športni višek pa so navijači na Potoku proslavili 80 minut kasneje, saj je domače moštvo premagalo ASV z 2 : 1 in tako osvojilo dve izredno pomembni toki. Ta zmaga pa je bila povsem zaslužena, saj so v bistvu igrali le

domačini, ki so dosegli vse tri gole na tej tekmi, med njimi tudi avtogol za Celovčane.

V 1. razredu D so ekipe z dvojezičnega ozemlja v bistvu uspešno tekmovali, saj so vse osvojile točke razen globaške, ki je podlegla v Pokrčah z 1 : 2. Najvišjo zmago je tokrat slavila Dobrla vas, ki je ugnala Šentpavel kar s 5 : 1, s 3 : 1 je zmagal Šmihel proti Sinči vasi, medtem ko je Železna Kapla v Metlovi dosegla neodločen izid – 0 : 0.

NOGOMETNO OGLEDALO

Breže - SAK 0 : 1 (0 : 0)
Breže, 450 gledalcev, sodnik Ruch (dober); **postava SAK:** Preschern; F. Sadjak, Ramšak, L. Sadjak, Kreutz; Galo, Krausler, Čertov, Stanislavljivič, M. Sadjak; Lippusch. **Gol za SAK:** Galo (70.).

Wietersdorf - Pliberk 0 : 1 (0 : 0)
Wietersdorf, 400 gledalcev, sodnik Hitzhammer (odlični); **postava Pliberka:** Jesse; Habernig, Wuntschek, Seebacher, Rothleitner; Wölbl, Hrovatič, Dlopst, Knauder (75. Hutter); Hober, Urnik. **Gol za Pliberk:** Hober (57.). **Ostali rezultati:** ASK Celovec - VSV/Beljak 2 : 2, Klopinj - FC Šentvid 1 : 2, Mölltal - Matrei 1 : 2, Lienz - ATSV Wolfsberg 3 : 2, Trg - ATUS Borovlje 2 : 0.

Bilčovs - ASV Celovec 2 : 1 (1 : 0)
Potok, 290 gledalcev, sodnik Glanz (dober); **postava Bilčovsa:** Katnik; Schlemitz, J. Kuess, Rauter, Schellander; **Stojilkovski, Hober, W. Kuess, Partl;** A. Quantschnig, Weichboth (72. Rasi). **Gola za Bilčovs:** Stojilkovski (25.), Rasi (79.). **Ostali rezultati:** Šentandraž - Treibach 3 : 3, Ruda - Vetrinj 1 : 1, Žrelec - Velikovec 0 : 0. Ostale tekme odpovedane.

Rezultati 1. razreda D: Metlova - Železna Kapla 0 : 0, Dobrla vas - Šentpavel 5 : 1, St. Michael/Lav. - Frantschach 1 : 2, Šmihel - Sinča vas 3 : 1, Labot - Galicija 4 : 1, Grebinj - Reichenfels 3 : 0, Pokrče - Globasnica 2 : 1.

Koroška liga

1. Trg	16 10 4 2 20:6 24
2. SAK	16 10 4 2 20:7 24
3. Pliberk	16 10 2 4 22:9 22
4. Matrei	16 8 4 4 25:16 20
5. Wietersdorf	16 8 4 4 25:19 20
6. Rapid Lienz	16 5 8 3 14:12 18
7. Breže	16 7 2 7 22:18 16
8. ASK Celovec	16 5 4 7 22:29 14
9. Wolfsberg	16 4 5 7 28:30 13
10. VSV Beljak	16 4 5 7 20:22 13
11. Klopinj	16 5 3 8 17:26 13
12. Mölltal	16 5 2 9 21:20 12
13. FC Šentvid	16 4 2 10 13:24 10
14. ATUS Borovlje	16 0 5 11 10:40 5

Spodnja liga-vzhod

1. Treibach	16 9 7 0 39:17 25
2. Velikovec	16 8 7 1 37:17 23
3. Vetrinj	16 8 7 1 29:9 23
4. Žrelec	16 8 5 3 35:17 21
5. Rožek	15 7 4 4 29:26 18
6. Žitara vas	15 5 7 3 19:14 17
7. Liebenfels	15 5 5 5 28:26 15
8. Oberglan	15 6 2 7 28:38 14
9. ASV Celovec	16 4 5 7 27:32 13
10. Bilčovs	16 4 4 8 19:25 12
11. Mostič	15 4 2 9 25:38 10
12. Šentandraž	16 3 4 9 22:27 10
13. Ruda	16 1 7 8 19:40 9
14. St. Leonhard	15 2 4 9 15:25 8

1. razred D

1. Grebinj	16 10 5 1 27:7 25
2. Metlova	16 8 8 0 29:13 24
3. Frantschach	16 10 3 3 31:20 23
4. Pokrče	16 8 5 3 24:15 21
5. Dobrla vas	16 8 4 4 36:23 20
6. Železna Kapla	16 7 6 3 24:14 20
7. Galicija	16 6 5 5 30:24 17
8. St. Michael/L.	16 6 3 7 33:24 15
9. Globasnica	16 5 4 7 30:34 14
10. Šmihel	16 2 7 7 20:28 11
11. Labot	16 5 1 10 23:42 11
12. Šentpavel	16 3 4 9 19:37 10
13. Reichenfels	16 2 3 11 14:33 7
14. Sinča vas	16 1 4 11 17:43 6

2. razred E

1. Šmarjeta	15 13 2 0 49:7 28
2. Pošta	14 10 3 1 42:15 23
3. DSG Borovlje	13 8 2 3 35:15 18
4. Welzenegg	15 8 2 5 27:19 18
5. Seie	13 7 3 3 40:13 17
6. Heeresportverein	15 7 3 5 26:23 17
7. Donau	15 7 1 7 32:41 15
8. Bistrica	14 5 4 5 28:18 14
9. Žihpolje	14 3 6 5 16:23 12
10. Kriva Vrba	15 2 5 8 22:28 9
11. Golovica	14 3 3 8 21:55 9
12. Poreče	14 0 4 10 15:56 4
13. Hörzendorf	15 0 2 13 15:55 2

Več kot polovico vseh tekem so na SP v hokeju na ledu skupine B v Ljubljani in na Jesenicah že odigrali. Po tekmah z Japonsko (2 : 2), Poljsko (1 : 2), Jugoslavijo (6 : 1) in Nizozemsko (6 : 4) avstrijska reprezentanca zaostaja za pričakovanji, toda kapetan reprezentance, Celovčan Cijan, je še vedno optimističen, da se bo Avstrija uvrstila med najboljše štiri. Glavna hiba doslej pa je, da v normalni formi igra le pet igralcev: Stankiewicz, A. Pušnik, Cijan, Kerth in Dolinar.

SP in pisava imen

Organizatorji so SP dobro pripravili, za oskrbo in varnost je poskrbelo. Najmlajši avstrijski igralec Andreas Pušnik meni: „Križe ne opažamo. Včasih je kot na letališču. Pred vstopom v hotel te natančno preiščejo in presvetijo. To je sicer nenavadno, a gotovo potrebno.“

Le obisk tekem je šibek. Iz gospodarskih in verjetno tudi političnih vzrokov. Se

največ gledalcev privabijo tekme Jugoslavije (povprečno 3300) in Avstrije (okoli 1900). Menda so cene vsaj za domačine nekoliko previsoke, in morda je SP v javnosti premalo prisotno. Izgleda, da si organizatorji stroškov za reklamo niso mogli privoščiti...

Da vodstvo s pisavo imen avstrijskih hokejistov ni tako natančno, kaže primer Celovčana Andreasa

Pušnika in Gerharda Pušnika iz Rankweila. Vse kaže, da je Avstrijec pisava „Puschign“, ljubša, sicer v uradnem biltnu avstrijske hokejske zveze v rubriki družinsko ime ne bi pisali „Puschign in Pušnik“. Na majicah (ki jih niso naročali Korošci) pa je tokrat prvič sicer napisano ime „Pusnik“, a vendar...

K temu Andreas Pušnik, 17-letni sin rekordnega reprezentanta Seppija Pušnika (v koroškem tisku „Puschign“) pravi, da je edinole pravilna slovenska pisava imena, saj to dokazuje osebni dokumenti. Po ojetu da so mediji prevzeli napačno pisavo. Prepričan je, da so njegovi predniki govorili slovensko, čudi pa se, da vodstvo ÖEHV ne ve, kako se pravilno piše njegovo ime. Andreas Pušnik svojega imena ne bo spreminjal. Zakaj neki, pravi. Koroški in avstrijski tisk pa se bo vsekakor moral navaditi na pravilno pisavo. Pripomba tudi organizatorjem: imena jugoslovanskih igralcev (in tudi ostalih, ki se pišejo s „č, š, ž, ...“) tokrat nimajo strešic. Kdo so Besic, Pajic, Simsik, Tislar, Lomovšek, Orlic...

D. Pušnik

Vodja turnirja Rupert Reichmann (desno) je predal prvouvršenemu Hotiju Xhelalu pokal.

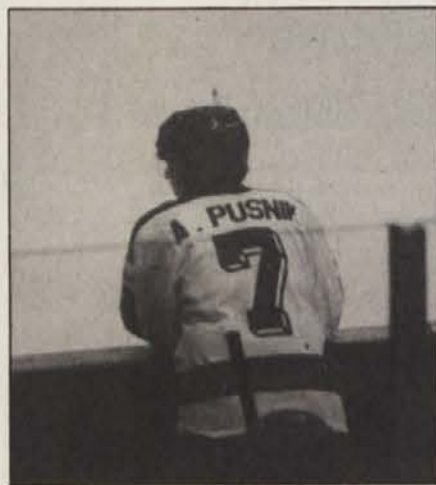
Hoti Xhelal zmagal

Na velikonočni ponedeljek je bil pri Knabrnju v Veljnji vasi že tradicionalni hitropotezni šahovski turnir. Prireditelja, Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ iz Bilčovsa in Slovenska športna zveza iz Celovca, sta na letošnjem turnirju lahko pozdravila lepo število domačih ljubiteljev kraljeve igre in v mladinski skupini tudi udeleženci iz sosednjih občin. Za brezhiben potek turnirja je skrbel Rupert Reichmann, ki se je v imenu prirediteljev zahvalil tudi številnim sponzorjem za bogato bero nagrad.

V splošni skupini (povratne partije na pet minut) je, kot že v prejšnjih letih, prepričljivo zmagal Hoti Xhelal s 14,5 točke. Ostali rezultati: 2. dr. Hanzl Gasser (13,5), 3. Franc Rulitz (12), 4. Ivan Lukan (10), 5. Joško Boštjančič (8), 6. Robert Hedenik (5), 7. Mihi Seher (4), 8. Andreas Berthold (4), 9. Tevži Seher (1). Mladinci: 1. Dunja Lukan (6,5), 2. Gabor Komorani (6,5), 3. Sandi Lukan (5), 4. Borut Živkovič in Marko Seher (po 1).

Andreas Pušnik...

...in Pusnik.